

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 33 SAYI : 372 MAYIS 2021

ÖZLÜK HAKLARIMIZ VE MESLEK ONURUMUZ İÇİN!

TÜM MESLEKTAŞLARIMIZA İŞ, İNSANCA YAŞAM İÇİN!

KAMUDA KADROLU, GÜVENCELİ İSTİHDAM İÇİN!

ÜRETİM ve KALKINMA İÇİN!

İŞ CİNAYETLERİNİ DURDURMAK İÇİN!

KADINLARIN EŞİT VE ÖZGÜR OLDUĞU,

SÖMÜRÜNÜN ORTADAN KALDIRILDIĞI BİR GELECEK İÇİN!

EŞİT, PARASIZ, DEMOKRATİK ve BİLİMSEL EĞİTİM İÇİN!

UMUT YAN YANA

LOOBAR®

ELEKTRİK DAĞITIM VE EK ÇÖZÜMLERİ

2,3,4 BARALI 63-250 AMPER DAĞITIM ÇÖZÜMLERİ

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL : 33 SAYI : 372 MAYIS 2021

**Elektrik Mühendisleri
Odası İzmir Şubesi Adına
Sahibi**

Şebnem SEÇKİN UĞURLU

Sorumlu Yazı İşleri**Müdürü**

Hacer ŞEKERCİ ÖZTURA

Yayın Komisyonu

H. Avni GÜNDÜZ

İsmail KAYA

Mehmet GÜZEL

Hacer ŞEKERCİ ÖZTURA

Gülter Gülden KÖKTÜRK

Mahir ULUTAŞ

Egemen AKKUŞ

Eren İPEK

Olkan AKÇAY

Mehmet PAKDİL

Yayına Hazırlayan

Kamer TÜRKYILMAZ GÜNER

Kahraman YAPICI

Yönetim Yeri

EMO İzmir Şubesi

Kazım Dirik Mah.

Üniversite Cad. 374/1 Sk.

No:1 Bornova-İZMİR

Tel: 0.232. 489 34 35

Faks : 0.232. 445 49 49

izmir@emo.org.tr

http://izmir.emo.org.tr

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Ayda bir yayınlanır

Baskı

Altındağ Grafik Matbaacılık

Tel/Faks: 0232 457 58 33

Baskı Tarihi

02.05.2021

Basım Adedi

500

EMO İzmir Şubesi Bülteni'nde
yayınlanan her türlü haber
ve yazı izin almak koşulu ile
kullanılabilir. Yayınlanan yazı-
lardan yazarları sorumludur.

EMO İzmir Şubesi
üyelerine ücretsiz yollarır.

1 Mayıs'ta Umut Yan Yana!

Coğrafyamıza bahar geldi, çiçekler açtı ama salgının da etkisiyle büyüyen ekonomik kriz başta meslektaşlarımızın çalışma alanları olmak üzere tüm iş yaşamını sarsmaya devam ediyor. Mart sonunda, salgın yokmuşçasına gerçekleştirilen siyasi parti kongreleri ve mitinglerin ardından Mayıs ayına “tam kapanma” olarak tabir edilen bir belirsizlik ortamında girdik. Nisan başında bitirilen ve Nisan sonuna doğru yeniden başlatılan kısa çalışma ödeneği dışında, ekonomik ve sosyal destek olmadan alınan kapanma kararı, yaz aylarında daha büyük sorunlar yaşayacağımıza işaret etmektedir.

Bir yandan bir seneyi aşkın süredir yaşanan belirsizlik sürecini uzatan bir virüs tehdidiyle baş etmeye çalışan yurttaşlar, bir yandan da gelecek kaygısıyla birlikte giderek artan oranda yoksulluk tehlikesi yaşıyor. Zamanında önlem alınmamasının, günü birlik alınan kararların bedelini hep birlikte ödüyoruz. Nisan sonu itibarıyla ulaşılan vaka ve ölüm sayıları korkutucu düzeydedir. Zamanında aşılama yapan ülkelerin hayatı normalleştirmek için adım attığı bir dönemde, ülkemiz salgının zirve yaptığı bir döneme girdi. Türk Tabipleri Birliği'nin uyarılarının kulak arkası edildiği son 1 yıllık dönemde, salgının en çok etkilediği ülke duruma düştük. Aşısı olan bir virüsten kaynaklı ölüm sayılarının resmi olarak bile günlük 300 kişi düzeyini aşması kabul edilebilir bir durum değildir. Tartışmalı resmi verilerle bile salgınla mücadelede dünyanın en başarısız ülkelerinden birinde hayatta kalmaya çalışıyoruz. Aşı yokluğundan iki doz arasındaki sürenin önce 6-8 haftaya çıkarılmasına karar verilip, açıklamanın üzerinden birkaç saat geçmeden karar geri alındı. Önümüzdeki 2 ay için “aşı” kıtlığı çekileceği sağlık sisteminin en tepe yöneticileri tarafından itiraf edilmektedir. Özetle kapanma dönemi aşılama oranının artacağı bir dönem olmayacak, önlemler ise bir kez daha uygun “izin” belgesi edinmeyen yurttaşlara ceza kesilmesi ile sınırlı kalacak.

Turizm sezonuna hazırlık amacıyla ilan edildiği anlaşılan bu “tam” kapanma, küçük işletmelerin kapandığı, kapanmadan en çok etkilenecek hizmet sektöründe bile büyük şirketlerin kârlarını katlayacağı bir dönem olarak tarihe geçecektir. Ne pahasına olursa olsun “ekonominin çarklar dönecek” inadıyla, insan yaşamını piyasaya kurban eden bir anlayışla ve aşı tedarikindeki başarısızlıkla, göz göre göre hastalanıyoruz, ölüyoruz ve tükeniyoruz! Sermayenin çıkarları için milyonların sağlığı yok sayılıyor. Sermayenin dünya çapındaki en önemli temsilcisi olan Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) raporuna göre, Gayri Safi Yurtiçi Hasıllarına (GSYH) kıyasla salgın dönemi destekleri listesinden ülkemiz yüzde 1,9 ile en az yardım yapan ülkeler arasında yerini aldı. Rapor, Ocak 2020'den Mart 2021'e kadar hükümetlerin duyurduğu ekonomik ve sağlık yatırımlarını, harcamaları ve yardımları baz alarak, hangi ülkenin halkına ne oranda destek verdiğini gösteriyor. Raporda yapılan haritalandırmada, ülkelerin GSYH'ye göre harcama oranları, yüzde 10 ve üstü yüzde 7,5-10, yüzde 5-10, yüzde 2,5-5 ve yüzde 2,5 altı olarak sıralanmış. Ülkemiz yüzde 1,5 oranıyla en alt sıralarda yer alıyor. GSYH'den en düşük payı yurttaşları desteklemek için ayıran ülkemiz, aynı dönemde kamu kaynaklarından, büyüyen “sermaye” şirketlerine alım garantileri, destek paketleri, vergi indirim, SGK indirimi gibi çok boyutlu mekanizmalarla olağanüstü kaynak aktarımı gerçekleştirmektedir.

Emeğiyle geçinen tüm kesimler gibi meslektaşlarımız bu yıl 1 Mayıs'ı her zamankinden daha fazla sorunla karşılıyor. İşçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs, son iki yıldır büyük kitleler halinde meydanlarında kutlanamıyor. Dünya emekçileri “iş, gelir ve sosyal güvenlik” taleplerini sosyal medya gibi çevrimiçi alanlarda dilendiriyor, salgınla felakete dönüşen kapitalist düzene karşı, emeğin ve bilimin sesi yükselmeye devam ediyor. Bir yandan emek ve bilim ile kurulacak yeni bir toplumsal düzen için mücadele sürerken, bir yandan da salgını “büyüme” için kullanan sermaye sınıfının yarattığı toplumsal tahribatı tamir etmeye çalışıyoruz. Salgın tüm dünyada insanlar arası fiziki mesafeyi artırırken, aslında “toplumsal” mesafeyi azalttı. “Askıda fatura” gibi örneklerini bizim ülkemizde de gördüğümüz yardımlaşma ve dayanışma mekanizmaları, çevrimiçi olanakların kullanılmasıyla yaygınlaşıyor. İnanyoruz ki, yaşadığımız bu günler, gelecekte, insanlığın yeni bir başlangıç yapmaya hazırlandığı bir dönem olarak anılacaktır. Umudumuz birliğimizde, mücadelemizde ve dayanışmamızdadır!

Şebnem Seçkin Uğurlu

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Yaşasın EmegİN Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü... BİZİZ HAYATI YARATAN

TMMOB, salgın nedeniyle alanlara çıkılamayan bu 1 Mayıs'ın umutları yan yana getirerek, kutlaması çağırısı yaptı. 1 Mayıs öncesi yayımlanan broşürde "fabrikalarda, şantiyelerde, madenlerde, inşaatlarda, bürolarda emeğini veren, yaratıcılığını gösteren, alın terini döken tüm mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının bayramı kutlu olsun" denilerek, "umudumuz birliğimizde, mücadelemizde ve dayanışmamızdadır. Yaşasın 1 Mayıs!" çağırısına yer verildi.

TMMOB, Mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma yaşamında karşılaştığı sorunlarına ve taleplerine dikkat çeken TMMOB 1 Mayıs broşürü yayımlandı. İşçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'ne küresel salgının gölgesinde girildiğine vurgu yapılan broşürde, şöyle denildi:

"Dünya çapında 3 milyondan fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olan salgın hepimizin hayatını olumsuz etkilemeye devam ediyor. Büyüyen işsizlik, kötüleşen çalışma şartları ve artan hayat pahalılığı nedeniyle halkın büyük kesimi borç krizi ve yoksulluk içinde yaşam mücadelesi veriyor."

Tüm emekçiler gibi TMMOB üyelerinin de esnek, güvencesiz çalışma biçimleri ile yoğun sömürü koşullarında alın teri döktüğüne dikkat çekilen broşürde, yoksullaşmanın boyutu şöyle özetlendi:

"Yoksulluk ve yoksunluk bu ülke topraklarından hiç olmadığı kadar derinleşmiştir. Akşam pazarlarında tezgâh altlarında erzak arayanların, ucuz ek-

mek için Halk Ekmek büfeleri önünde kuyruk bekleyenlerin, dükkânını açmadığı için iflasın eşiğine gelenlerin, ürününü satamadığı için tarlasını ekemeyenlerin, kısa çalışma ödeneğiyle-nakdi ücret desteğiyle ay sonunu getiremeyenlerin ülkesi haline geldik. Gelecekte umudu olmayan nesillerin ülkesi olduk."

"Mühendisin Özlük Hakları Geriliyor"

TMMOB ve Bağlı Odaları, insan onurunu yaraşır çalışma şartları sağlanması için üyelerinin haklarının korunmaya ve geliştirmeye çalıştığına vurgu yapılan broşürde, şöyle denildi:

"AKP'nin meslek alanlarımıza yönelik saldırılarının sonucu olarak denetim ve yaptırım mekanizmalarının zayıflatılması üyelerimizin temel haklarının ve ücretlerinin takibini imkansız hale getirmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu ile TMMOB arasında yapılan 'Asgari Ücret Protokolü', meslek mensuplarımızın ilk işe giriş ücretlerinin yapılan araştırmalar sonucu belirlenen rakamın altında kalmasını engellemekte ve

insanca bir çalışma yaşamı için ortam yaratmaktaydı. Ancak SGK tarafından bu protokolün aykırı biçimde tek taraflı olarak feshi mensuplarımızın iş barışını ve özlük haklarını geriye götürmüştür. Protokolün tek taraflı olarak feshedilmesi ile ücretli çalışan meslektaşlarımız düşük ücretle çalışma ve primlerinin eksik yatırılması sorunuyla ile karşı karşıya bırakılmış, kayıt dışı istihdamın önü açılmıştır."

Emek sömürüsüne dayalı ekonomik modelin mühendisleri meslek dışı alanlarda çalışmaya yönelttiğine de değinilerek, mühendislerin yaşadığı ekonomik sorunlar şöyle özetlendi:

"Her iki mühendisten biri, mühendis asgari ücretinin altında çalışmakta; kriz nedeniyle ücret düşürme bütün bölgelerde yaşanmakta; her üç mühendisten ikisi kriz nedeniyle sosyal faaliyetlerini azaltmak zorunda kalmaktadır. Her iki mühendisten biri borçludur. Çalışan mühendislerin yüzde 54'ü değişik zaman aralıklarında işsiz kalmış; mühendislerin neredeyse yarısının

kendisi veya birinci derece yakınları kriz nedeniyle işini kaybetmiştir.”

“Temel Ücret Mücadelesi”

Emeğin piyasalaştırılmasının TMMOB üyelerinin büyük çoğunluğunu ücretli çalışmaya zorladığını belirtirken, “Bu durumda meslektaşlarımız, sınırlı istihdam ve düşük ücretlerle piyasaya terk edilen kamu hizmetlerini almakta dahi zorluklar yaşamaktadır. İşsizlik meslektaşlarımızın en can yakıcı sorunudur. Özellikle yeni mezun meslektaşlarımız işgücüne, çalışma yaşamına dâhil olamamaktadır” denildi. Kayıt dışı çalışmanın yaygınlaştığı ve temel sosyal güvenceden yoksun kesimlerin oluştuğuna vurgu yapılan broşürde, “Ülke düzeyinde insani yaşam koşullarına uygun asgari ücret, kıdem tazminatı ve emeklilik hakkı tüm çalışanlara, ayırım gözetmeksizin tanınması için mücadele etmeye devam edeceğiz” ifadelerine yer verildi.

Kamuda Kadrolu İstihdam

Mühendislik hizmetlerinin, temel kamu hizmetleri olarak kabul gördüğüne vurgu yapılarak, kamudaki mühendis istihdamının durumu şöyle özetlendi:

“Son 25 yılda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan

mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye getirilmiş, kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları farklı ve/veya yardımcısı sayılabilecek branştaki alt grup teknik elemanların görevlendirilmesi ile daraltılmış, kamu çalışanı üyelerimizin gerek ücretleri gerekse özlük hakları açısından içine düşürüldükleri durum kriz aşamasına gelmiş ve meslek onurlarını koruma sınırlarını zorlamaya başlamıştır.”

Önemli projelerin planlanmasından, denetlenmesine kadar tüm süreçlerde kamu çalışan mühendislerin sorumluluk üstlendiklerine ve ülke kalkınmasında anahtar rol oynadıklarına dikkat çekilerek, “Teknik ihtiyacın giderilmesi, denetimlerin alanında uzman kişilerce yapılabilmesi amacıyla kamuda atama bekleyen on binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı için mücadele etmeye devam edeceğiz. Kamu hizmetlerinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici, sözleşmeli personeller aracılığıyla gördürülme anlayışından vazgeçilene kadar mücadele edeceğiz” denildi.

“Kamu Girişimciliği Vurgusu”

Planlı kalkınma yaklaşımının benimsendiği, tam istihdama dayalı üretken bir ekonomik model oluşturulması için mücadelenin sürdürüleceğine vurgu yapılarak, “Türkiye’nin toplumsal gereksinimlerini ve kamu girişimciliğini temel alan sabit yatırımların desteklenmesi, ulusal tasarruf oranları yükseltilmesi, yüksek ve orta-yüksek teknoloji üretim esas alınması için mücadele etmeye devam edeceğiz” denildi.

Artan iş cinayetlerine dikkat çekilen broşürde, kadın mühendislerin çalışma hayatında toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığa uğradıklarına ifade edilerek, eşit, parasız ve bilimsel eğiti-

min önemine vurgu yapıldı.

Umut Yan Yana

1 Mayıs İşçi Bayramı’nda sağlıklı, güvenceli iş ve insanca yaşam umuduyla kutlandığının belirtildiği broşürde, şu taleplere yer verildi:

“Herkes aşı, herkese gelir desteği sağlanmalı, acil ve zorunlu işler dışında 4 hafta çarklar durdurulmalıdır!

-Çalışırken hastalanan emekçiler için COVID-19 iş kazası ve meslek hastalığı olarak kabul edilsin!

-Kod 29 ve ücretsiz izin zulmüne son verilsin!

-İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları patronlara değil işçilere ve işsizlere!

-Asgari ücret üzerindeki tüm vergi ve kesintiler sıfırlansın!

-İşsizliğe karşı kamu istihdamı artırılmalı, hukuksuz biçimde işten çıkarılan kamu emekçileri işlerine iade edilsin, çalışma süreleri azaltılsın.

-Doğa katili projelere, Kanal İstanbul’a, betona, savaşa, silahlanmaya, sermayeye değil aşya ve sosyal desteklere kaynak!

-Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınsın! Zorunlu mallarda ve elektrik, su, doğalgaz, iletişim faturalarında dolaylı vergiler tümüyle sıfırlansın.

-Örgütlenme, özgür toplu sözleşme ve grev hakkı önündeki tüm engeller kaldırılmalı!”

TMMOB 1 Mayıs Broşürü’nün tam metnine <https://bit.ly/3nnot2L> adresinden veya QR kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

İstanbul Sözleşmesinden Çekilmesine Dair Geline Süreç

EMO İzmir Şubesi

33. Dönem Kadın Mühendisler Komisyonu

20 Mart 2021 tarihinde, Cumhurbaşkanı'nın bir gece KHK'sı ile uluslararası bir sözleşme olan İstanbul Sözleşmesi'nden tek taraflı çekildiğimizi ilan ettiği gündün bugüne kadar ülkenin pek çok kesiminden itiraz ve protestolar yapılmaya devam ediyor.

Bu çekilmenin; sadece kadınların meselesi olmadığı, böylesi tek gecelik tek imzalı kanun değişikliği ile mecliste onaylanan pek çok ulusal-uluslararası sözleşmeden çekilmenin de ilk denemesi olduğu kanaatinin yerleşmesiyle birlikte sadece sivil toplum örgütleri değil aynı zamanda iş dünyası örgütlerinden de konuya ilişkin eleştirel açıklamalar yapılmaya başlandı. Bu açıklamalara uluslararası düzeyde yapılan eleştiriler de eklennince nisan ayı boyunca sözleşmeden çekilmenin yıkıcı etkisi ülkemizin gündeminden hiç düşmeyen bir mesele haline geldi.

23 Mart 2021 tarihinde Türkiye, tek taraflı çekilmeyi Avrupa Konseyi'ne bildirdi. Böylece bu bildirim ile birlikte hazırlanma sürecinde en büyük katkıyı koyan, ilk imzalayan ve ardından 1 Temmuz 2021 tarihinde de resmi olarak sözleşmeden ilk ayrılan ülke olarak tarihe geçmiş olacağız.

Temelde çekilmeye dair yapılan itirazların en önemli dayanak noktası, TBMM'nde onaylanan uluslararası bir anlaşmanın yine mecliste görüşülerek çekilmesi gerektiği üzerine olduğu için çekilme kararının açıklanmasının hemen ardından başta Barolar olmak

üzere onlarca örgüt, kuruluş ve yüzlerce bireysel başvuru ile Danıştay'a kararın iptaline yönelik davalar açıldı. TMMOB da 15 Nisan 2021 tarihinde dava açarak bu örgütler arasında yer aldı ve açılan davada; Anayasanın 90. maddesi uyarınca "kanun" hükmünde sayılan uluslararası sözleşmeden idari tasarrufla çekilmeye yönelik, fonksiyon gaspı niteliğinde ağır ve açık hukuka aykırılık içeren işlemin yok hükmünde olduğu belirtilerek 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında yer alan ibarelerin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi önüne götürülmesine karar verilmesi talep edildi.

Türkiye'nin bu anti-demokratik kararına yönelik uluslararası tepkiler de gecikmedi. Birleşmiş Milletler'in ve ABD'nin ardından 27 Avrupa Konsey üyesi ülke, kararı kınayan açıklamalar yaptılar. Konsey üyelerinin yaptıkları ortak açıklamada şu cümleler dikkat çekiciydi: "Türk Hükümeti'ni fesih bildirimini geri çekmeye ve İstanbul Sözleşmesi'ne olan bağlılığını yenilemeye çağırıyoruz. Sözleşmenin "gizli bir gündem" içerdiğini iddia etmeyi bırakmanın zamanı geldi. İstanbul Sözleşmesi, cinsiyet kimliği ve cinsel

yönelim ile ilgili yeni standartlar belirlememektedir. Aynı cinsiyetten çiftlerin yasal olarak tanınmasını da sağlamaz. Bununla birlikte Sözleşme, kadına yönelik şiddetle bağlantılı cinsiyet temelli klişelerle mücadele etmek için mükemmel araçlar sağlar ve en önemlisi, bunun nasıl yapılması gerektiğini tanımlamayı ulusal mevzuata bırakır. Hükümetlerin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Bakanlar Komitesi tarafından belirlenen standartlar dahil olmak üzere, LGBTİ+ haklarını korumak için önemli bir yasal yükümlülüğü vardır, ancak bunlar öncelikli olarak İstanbul Sözleşmesi kapsamında değildir. Avrupa Konseyi'ne üye bir Devletin Başkanının önemli bir İnsan Hakları Sözleşmesinden çekileceğini duyurması sorgulanmadan bırakılamaz." Dönem başkanı Almanya'nın, Genel Sekreterin ve Parlamenterler Meclisi Başkanı'nın 21 Mart'ta yapılan açıklamayı takdir ediyor ve Genel Sekreter ve ekibinden konunun takipçisi olmalarının devam etmesini istiyoruz. Kadına yönelik şiddetle ve ev içi şiddetle mücadeleye yönelik güçlendirilmiş taahhütler de dahil olmak üzere daha ayrıntılı tartışmaları dört gözle bekliyoruz. Son olarak, İstanbul Sözleşmesi'nin tüm imzacılarını, onun

2021'de onaylanması için gerekli adımları atmaya çağırıyoruz."

21 Nisan 2021 tarihinde 47 üyeli Avrupa Konseyi'ne bağlı Avrupa Konseyi Parlemlenterler Meclisi "Türkiye'deki demokratik kurumların işleyişi" başlıklı acil oturum düzenlendi ve hazırlanan karar tasarısı 16'ya karşı 89 oyla kabul edildi. Tasarıda, Türkiye'nin "İstanbul Sözleşmesi" olarak bilinen "Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi"nden çekilme kararı Türkiye için "gerileme", Avrupa Konseyi için ise "çok taraflı işbirliğinin zayıflaması" olarak değerlendirildi. Türkiye'nin bundan böyle sözleşmeye taraf ülkeler arasındaki uluslararası işbirliğinden yararlanamayacağı ve sözleşmede tanımlanan suçlara ilişkin konularda cezai işbirliği talebinde bulunamayacağı hatırlatıldı. Avrupa Konseyi tarihinde bir ilk olan bu yeni gelişmenin "demokratik toplumlarda uluslararası antlaşmaların feshedilmesini düzenleyen normlarla ilgili düşünsel bir çalışma gerektirdiği" vurgulanan kararda AKPM olarak, Avrupa Konseyi'nin anayasal konularla ilgili uzman organı Venedik Komisyonu'ndan "Avrupa Konseyi sözleşmelerinin onaylanma ve feshedilmelerini düzenleyecek koşullar hakkında karşılaştırmalı bir çalışma ve yönlendirici ilkeler hazırlaması" istendi.

Yine 21 Nisan 2021'de kadınları ve şiddet mağduru tüm tarafları koruyan bir antlaşmadan vazgeçmesi ile birlikte oluşan tepkilere karşılık olarak sözleşmeden çekilme öncesinde kurulmuş "Kadına Karşı Şiddet Araştırma Komisyonu" toplandı. KEFEK alt komisyonu olarak kurulan İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması ile ilgili komisyonun raporu dahi inatla yayınlanmışken çalışma raporlarının uygu-

lanması bir yana, yayınlanmasının bile engellendiği koşullarda yeni komisyonlar kurmak kamuoyunun oyalanmak için iktidarın bir tür aldatmacası olduğu hepimizin malumudur.

30 Nisan 2021 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan yeni bir cumhurbaşkanı kararnamesi ile de İstanbul Sözleşmesi'nin Türkiye Cumhuriyeti bakımından sona erme tarihi olarak 01.07.2021 olarak tespit edilmesine dair karar verildi.

Yurt içi ve yurt dışında tek taraflı çekilme kararının hukuki ve siyasi tepkileri sürerken kadın örgütleri de 20 Mart'tan itibaren sokaklarda, meydanlara, çalıştıkları ortamlarda, evlerinde yani kendilerini ifade edebilecekleri her noktada kararı protesto etmeye devam ediyor. Bu konuda en fazla girişimde bulunan şüphesiz ki şuan ülkenin en büyük kadın örgüt bileşeni olan EŞİK (Eşiklik için Kadın Platformu)'tir. Çekilme kararının ilk saatlerinden itibaren siyasi, hukuki ve sosyal olmak üzere üç farklı koldan hem ulusal hem de uluslararası arenada mücadelesini sürdüren platformun bir bileşeni olan İzmir-İl Koordinasyon Kurulu Kadın Çalışma grubu olarak bizler de bu konu ile ilgili olarak sesimizi her ortamda duyurmaya devam ediyoruz. İzmir'de bulunan TMMOB'a bağlı pek çok oda, Kadın Komisyon üyelerinin de yoğun çabasıyla, sözleşmeden çekilmeye dair süreçle ilgili pandeminin de izin verdiği ölçüde farklı şekillerde İstanbul Sözleşmesi'ne dair muhalif duruşunu sergilemeye devam etmektedir.

EMO İzmir Şube Kadın Komisyonu olarak bizler de Genç Mühendisler Komisyonu ile birlikte karma bir etkinlik düzenleyerek özellik genç mühendislerin İstanbul Sözleşmesi'ni en doğru şekliyle anlamasını hedefledik. "**İstanbul Sözleşmesi Nedir? Ne Değildir?**" etkinliğinde konuşmacı

Avukat Funda Ekin tarafından katılımcılara genel hatlarıyla İstanbul Sözleşmesi'ne neden gerek olduğu, bunun sadece kadınların değil yaşlı, çocuk, erkek fark etmeksizin tüm şiddet mağdurlarını koruyan ve temelinde bir insan hakları sözleşmesi olduğu anlatıldı. Ardından katılımcıların sözleşmeye, uygulandığı ve çıkma kararı alınmasının etkilerine dair soruları cevaplandırıldı. Sözleşmenin uygulanmasının savunulmasında kadınlar kadar erkeklerin de yer alması gerekliliğinin üzerinde durulurken bundan sonraki süreçte sözleşmenin unutturulmasına izin vermeden bireylerin mücadeleye destek olabilmek adına yapabileceklerinden bahsedildi.

Sonuç olarak, pandemiyle birlikte hayatımızın birer parçası haline gelen esnek çalışma, ücretsiz izin gibi uygulamalarla çalışma hayatımızı da iyice zorlaştırarak bizleri eve daha fazla mahkum eden kapitalizm-ataerkil çıkar ortaklığının vücut bulmuş hali olan AKP iktidarının; uygulamamak için her yolu denediği İstanbul Sözleşmesi'nden, bir tür seçim yatırım olarak kullanıp tek taraflı çekilme kararı vermesi temelde insan haklarına aykırı bir davranıştır. Pandemi ve ekonomik krizin neticesinde her geçen gün artan şiddet vakalarına karşı yapılan başvurularda İstanbul Sözleşmesi'nin ve bu sözleşmeyi temel referans olarak kullanan 6284 sayılı kanunun daha sözleşme süreci bitmesine rağmen uygulanma noktasında aksaklıklar yaşanmaya başlanması, mağdurların başvurularının sözleşme feshi gerekçe gösterilecek kabul edilmemesi temelde böylesi uluslararası bir sözleşmeye ne derece ihtiyacımız olduğunun da temel göstergesidir. Bu nedenle kararın kabul edilebilir hiçbir tarafı yoktur ve bizler için bu karar yok hükmündedir.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİNDEN VAZGEÇMİYORUZ!

Aydın'da İnceleme Yapan TMMOB Heyetinin Raporu Açıklandı... BÜYÜK MENDERES HAVZASINDA JES GERÇEĞİ

Bölgede inceleme yapan TMMOB heyetinin hazırladığı "Büyük Menderes Havzasında Jeotermal Enerji Santralleri Gerçeği" başlıklı rapor yayımlandı. TMMOB Aydın İl Koordinasyon Kurulu'nun talebi üzerine TMMOB'un oluşturduğu teknik heyet 9-10 Temmuz 2019 tarihinde Aydın'da gerçekleştirdikleri incelemenin sonuçlarını raporladı. Rapor, jeotermal kaynakların sürdürülebilir ve çevreye en uygun şekilde değerlendirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlara bir yol haritası oluşturmayı hedefliyor.

Raporun sunuş bölümünde, plan-sız gerçekleştirilen yatırımların büyük çevre tahribatına neden olabileceğine vurgu yapılarak, bölgeye ilişkin bilgiler şöyle özetlendi:

"İç Anadolu'dan Ege'ye doğru uzanan Büyük Menderes Havzası ülkemizde incir, zeytin, pamuk, üzüm ve ürünleri için önemli bir üretim bölgesidir. Türkiye'nin 25 akarsu havzasından biri olan Büyük Menderes Havzası, nehir boyunca devam eden ılıman iklim ile biyoçeşitlilik konusunda da oldukça zengindir. Havza'da nütrient ve biyoçeşitliliğin korunması için belirlenen onlarca alan bulunmaktadır. İşletmeye alınmış jeotermal elektrik santrallerinin üçte ikisi Aydın'da bulunmaktadır. Buna karşın yatırım sürecinde olan, ön lisans ve planlama aşamasındaki santrallerin proje stokunun dörtte biri yine bu sınırlar içerisinde." "

Raporun giriş bölümünde ise "doğal yollardan devamlı ve tekrar edilerek ulaşılan kaynaklardan elde edilen enerji" olarak tanımlanan yenilenebilir kaynakların önemine dikkat çekilerek,

"Dünyada petrol, kömür ve doğal gaz gibi fosil yakıt rezervlerinin hızlı bir şekilde tükenmesi, nüfusun hızla artması ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte jeotermal enerji de dahil olmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları önem kazanmaktadır" ifadelerine yer verildi. Heyetin bölgedeki incelemelerinde mevcut jeotermal santral kuyularının ve iletim hatlarının, gerek yer seçimi, gerekse de işletme aşamalarında bilimsel ve teknik gereklilikler ile mevzuata aykırılıklar içerdiğini ve denetim süreçlerinin yetersiz ve ölçüm sonuçları konusunda şeffaflık ilkelerine uyulmadığının gözlemlendiği ifade edildi.

"Büyüme Hızlı"

Raporda jeotermal kaynaklara ilişkin dünya genelinde kurulu gücün 2020 yılı verilerine göre 15.608 MWe düzeyine eriştiği bilgisi yer alırken, jeotermal enerjiden elektrik üretiminde ilk beş ülke; ABD, Endonezya, Filipinler, Türkiye ve Yeni Zelanda olarak sıralandı. Ülkemizin uzun yıllar 15 MWe düzeyinde sabit kalan jeotermal

elektrik üretim kapasitesini geliştirerek dünyada en hızlı büyüyen ülke olduğunu ifade edildiği raporda şu bilgilere yer verildi:

"Jeotermal kaynaklı elektrik üretimi, 2018 yılı hedefi olan 750 MWe'ı aşarak 1347,3 MWe'a ulaşmıştır. Aralık 2020 ayı itibarıyla, 20 sahada işletmede olan 60 adet jeotermal santralde 1.613,2 MWe işletme kapasitesiyle dünya dördüncüsü konumundadır. Kurulumu süren santraller tamamlandığında ise 2000 MWe üretim yapılabilecek potansiyele ulaşılabilecektir."

Türkiye'de sıcaklığı 103-295°C arasında değişen ve elektrik üretimi yapılabilecek 44 adet potansiyel alan olduğu bilgisine yer verilen raporda, bu alanlar şöyle sıralandı:

"Çanakkale, Nevşehir ve Niğde dışındaki kaynak alanlarının tamamı Batı Anadolu'da konumlanmıştır. Sıcaklıklarına göre Germencik-Ömerbeyli (Aydın), Kızıldere (Denizli), Tuzla (Çanakkale), Salavatlı (Aydın) ve Eynal-Simav (Kütahya) bölgeleri yüksek entalpili sahalar olarak sınıflan-

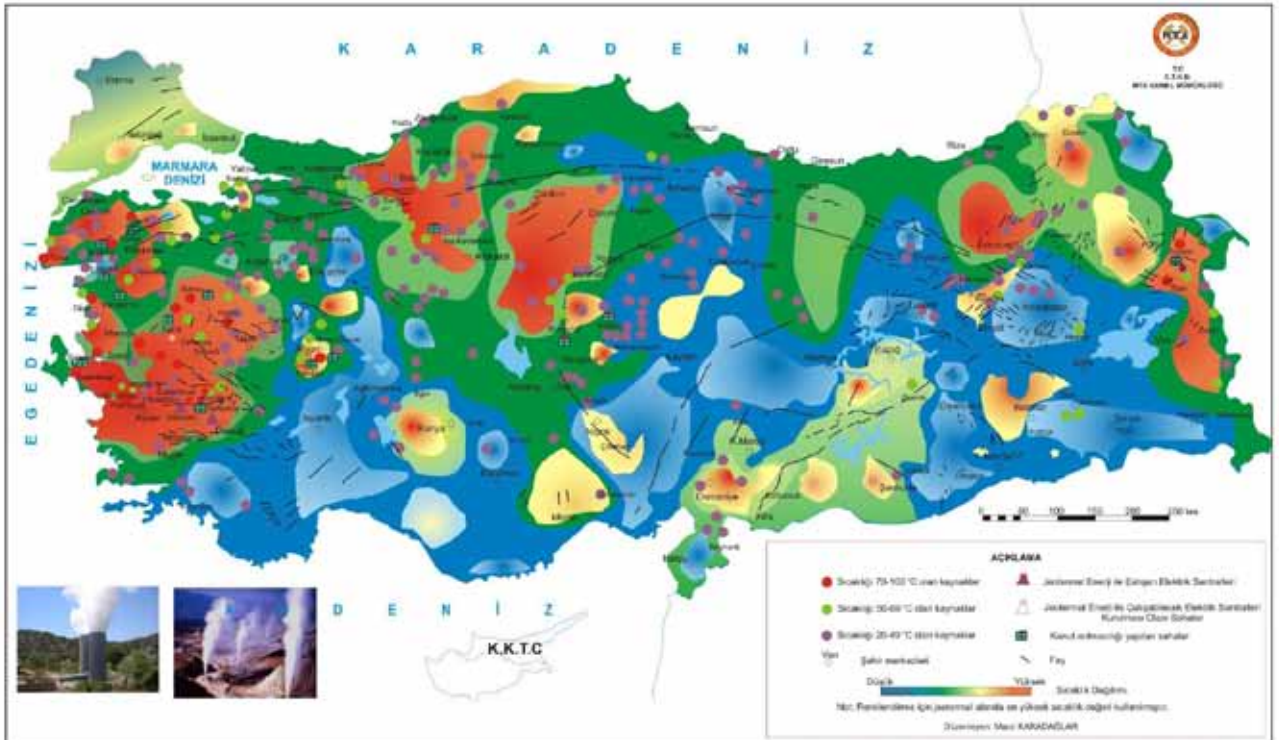
dırıldığı için elektrik enerjisi üretimi için uygun bölgelerdir. Bununla birlikte işletmede olan jeotermal elektrik santrallerinin (JES) üçte ikisine yakın bir bölümü Aydın'da kurulmuş olup; halen yatırım sürecinde olan, ön lisans ve planlama aşamasındaki yeni JES proje stokunun da dörtte biri Aydın il sınırları içindedir. Aydın, Büyük Menderes Grabeni'nin batısında yer almakta olup, 776,93 MW kurulu güç kapasitesi ile toplam 35 adet jeotermal enerji santrali işletme aşamasındadır. 215.6 MW kapasite ile kurulmak üzere üretim lisansı verilen 9 adet jeotermal enerji santrali vardır.”

Su Kaynakları Kirletiyor

Raporun “Jeotermal Enerji Santrallerinin Su Kaynakları Açısından Olumsuz Etkileri” başlıklı bölümde bölgenin su kaynaklarına ilişkin ayrıntılı bilgiler verilerek, yüksek ağır metal derişimi nedeniyle jeotermal akışkanın çevre kirliliği oluşturma potansiyeli yüksek olduğu belirtilerek, şu bilgiler verildi:

“Türkiye'deki jeotermal sahaların önemli bir kısmında bor, arsenik ve lityum gibi elementler bulunmaktadır. Özellikle, Ege bölgesinde yer alan jeotermal akışkanda yüksek konsantrasyonlarda bor ve arsenik mineralleri bulunmaktadır. Bu nedenle, Batı Anadolu'daki jeotermal sistemler kimyasal açıdan oldukça dikkatli incelenmesi gereken sistemler olup, söz konusu sahalarındaki jeotermal arama ve işletme süreçlerinde bilimden ve teknikten taviz verilmeden çalışmalar yapılmalıdır. Ancak, Büyük Menderes Havzası genelinde, 'talan anlayışına' göre gerçekleştirilen Jeotermal arama ve işletme süreçleri, kamusal denetimin yetersizliği ve yasal mevzuattaki eksiklikler nedeniyle Havzada jeotermal akışkan üretiminin başladığı 1970'li yıllardan itibaren jeotermal kökenli toprak ve su kirliliği oluşmaya başlamıştır. Özellikle son yıllarda havzada jeotermal santrallerin çoğalması, yeraltısuyu kaynaklarını koruma yönünden, olumsuz bir durum meydana

na getirmiştir. Jeotermal kuyulardan çıkarılan sıcak su, buhar ve sıcak su-buhar karışımlarının, enerjisi alındıktan sonra, re-enjeksiyon kuyuları ile derin akiferlere verilmesi uygulaması her bölgede başarılı olmamaktadır. Bazı alanlarda bu akışkanın deşarjı veya yanlış reenjeksiyon uygulamaları sonucu toprak ve su kaynaklarında kirlenme meydana gelmiştir. Jeotermal suların bünyesindeki bor, arsenik ve jeotermal kuyuların kabuklanmasını önlemek için kullanılan inhibitör gibi asidik bileşimler, yüzey suları ve yeraltısularının kalitesini bozmaktadır. Jeotermal akışkan bölgede yüksek bor (B) içeriğine sahiptir. Elde edilen verilere göre, bazı jeotermal sahalarında hem yerüstü hem yeraltı sularında yüksek B konsantrasyonu saptanmıştır. Bu kesimlerde toprakta da B konsantrasyonu artmıştır. Bu nedenle, üretim sonrasında doğru re-enjeksiyon işlemi mutlaka yapılmalıdır. Aynı şekilde jeotermal kuyu açılması sırasında veya sonrasında kuyuda meydana gelebile-

Şekil 1 Jeotermal Kaynaklar ve Uygulama Haritası (T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü)

Fotoğraf 11 Tarım sahaları arasına kurulan jeotermal enerji santrali ve iletim hatları. (TMMOB Teknik Heyeti)

cek patlamalar ya da fıskırmalar hem toprak hem de su kaynaklarını etkilemektedir.”

Çevresel ve Toplumsal Etkiler Göz Ardı Edilmez

Raporun sonuç bölümünde mevzuatta yer alan “kamu yararı” kavramının halkın yararını gözeten nesnel ve nicel ölçütlere dayandırılması gerektiği belirtilerek, acele kamulaştırma uygulamasının son verilmesi, halkın dava açması önündeki engellerin kaldırılması istendi. Yenilenebilir kaynaklara verilen alım garantilerin teşvikten çok kaynak aktarma uygulamasına dönüştüğünü ifade edildi. Üretim tekniği ne olursa olsun, çevresel ve toplumsal etkiler göz ardı edilerek yatırım yapılmaması gerektiği ifade edilerek, “Verimli tarımsal arazileri sınırsız biçimde işgal etmenin, akarsu yataklarının güzergâhlarını değiştirmenin, doğal yaşam için gerekli olan suyun beton borular içerisine hapsetmenin,

çok sayıda ağacı kesmenin, toprağın derinliklerine geri gönderilmesi gereken jeotermal kaynağın yüzeye salınmasının gerekçesi olamaz” denildi. ÇED sürecinin kağıt üzerinde kaldığına vurgu yapılarak, şu önerilere yer verildi:

“Kamu yönetimi, tüm enerji yatırımlarında, yaşam alanlarının olumsuz yönde etkilenmemesi konusunda, kuralları geçersiz kılacak istisnaları kurgulamakla değil, kuralları istisnasız uygulamakla, yurttaşların anayasal haklarını savunmakla yükümlü olmalıdır. Halen, milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ile tabiatı koruma alanlarında, muhafaza ormanlarında, yaban hayatı geliştirme sahalarında, özel çevre koruma bölgelerinde; ilgili bakanlığın; doğal sit alanlarında ise ilgili koruma bölge kurulunun olumlu görüşü alınarak, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinin kurulmasına izin verilebilmektedir. Ülke doğasının tahrip edilmesine, flora ve

fauna kaybına ve yerel halkla yeni bir anlaşmazlık alanının yaratılmasına yol açabilecek bu ve benzeri tüm yanlış uygulamalar sona ermelidir.

Tüm enerji projelerinde yer seçiminden-projenin fizibilite aşaması, tesis montajı ve işletme ömrü sonuna kadar sürecin tüm aşamalarında, toplum yararı ve çevre, öncelikle göz önüne alınmalı, halkın kabulü, diyalog ve danışma önemsenmeli, verimli tarımsal arazilere enerji tesisi kurulması ve halkın geçim kaynağı olan tarım alanlarına ve ürünlerine zarar verilmesi mutlaka önlenmelidir.

Atanmış ve seçilmiş yöneticilerin görevi, santral yatırımcısı sermaye gruplarının çıkarlarını kollamak değil, her ne pahasına olursa olsun, o bölgede yaşayan insanların, toplumun, çevrenin, doğanın ve ülkenin çıkarlarını korumak olmalıdır. Yanlış uygulamalardan canı yanan, zarar gören üreticilere ve yaşadıkları bölgede sağlıklı yaşam haklarını savunmak için barışçıl yöntemlerle direnenlere baskı ve şiddet uygulama, üzerlerine kolluk kuvvetleri gönderme derhal durmalı ve onların taleplerine kulak verilmelidir.”

“Büyük Menderes Havzasında Jeotermal Enerji Santralleri Gerçeği” başlıklı raporun tamamına <https://bit.ly/3etybN1> adresinden veya QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz.

Çernobil'in 35. Yıl Dönümünde Nükleer Raporu

Nükleer Karşıtı Platform (NKP), Çernobil felaketinin 35. yıl dönümünde basın açıklaması yaparak, Türkiye'de ve Dünyada Nükleer Enerji Raporu'nu kamuoyuna sundu. NKP'nin 26 Nisan 2021 tarihinde gerçekleştirdiği basın açıklamasında, nükleer santraller ve Kanal İstanbul gibi yüksek maliyetli ve çevre felaketi yaratma potansiyeli yüksek projelerin durdurulması istendi.

Çernobil felaketinin boyutlarına dikkat çekilerek başlayan basın açıklamasında, "Hiroşima atom bombasının tam 10 katı etkiye neden olan patlama binlerce canlının ölümüne neden olmuş, milyonlarca canlıyı etkilemiştir" denildi. 26 Nisan 1986 tarihinde yaşanan kazanın dünyanın en korkunç çevre felaketlerinden birine neden olduğu ve aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 14 ülkeyi etkilediği hatırlatılarak, "Felaketin ardından ikinci büyük kaza Japonya'da 2011 yılında Fukushima Nükleer Santralinde meydana gelmiş, nükleer santrallerin çözüm değil, çaresizlik getirdiği bir kez daha görülmüştür" ifadelerine yer verildi. Akkuyu Nükleer Güç Santrali projesinin Çernobil kazasının başlıca sorumlusu Rosatom'la yürütüldüğüne dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

"Santralda meydana gelen zemin çatlakları ve ardı ardına yaşanan onca sorunu ciddiye almayan hükümet yetkilileri 3. ünitenin temelini atmış; 'bir yetmez üç olsun' mantığıyla Sinop İnceburun ve Kırklareli İğneada'yı da hedefe koyarak ortak arayışına girmiştir."

Rosatom'un 23 Nisan'da "Akkuyu-Temiz Gelecek İçin Temiz Enerji"

sloganıyla çocuklara yönelik resim yarışması düzenleyerek, algı çalışması yaptığına değinilen açıklamada, "Kamu kaynaklarını, risk barındıran, atık sorunu çözülmemiş nükleer santrallara heba eden siyasi iktidar ne kadar gelişmiş bir teknolojiyle inşa edilirse edilsin bu teknolojinin hiçbir zaman güvenli olmayacağını, kurulduktan sonra çevreye vereceği tahribatı görmezden gelmektedir" denildi. Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğü'ne AKP'li milletvekili Naci Bostancı'nın oğlu Afşin Burak Bostancı'nın atanmasına ise "Liyakata aykırı olan bu atama iktidarın nükleer enerjiye yaklaşımındaki ciddiyeti (!) ortaya koymuştur" ifadeleriyle tepki gösterilen açıklamada, şöyle denildi:

"Hangi gerekçeyle olursa olsun kalkınma anahtarı gibi sunulan hiçbir yatırımın, canlı yaşamından daha değerli olmadığını hatırlatıyor, Çernobil'in 35.yıldönümünde nükleer santraller, nükleer silahlar ve Kanal İstanbul Projesi gibi kamuya yüksek ve önceliği olmayan maliyetler yükleyecek, yaşam ve çevre felaketi yaratacak projelerin derhal durdurulmasını istiyoruz."

Çocuklara nükleer silahların olmadığı, barış içinde yaşayabilecekleri

bir gelecek bırakmak için mücadele ettiklerine vurgu yapılarak, 50 ülkenin onayladığı Nükleer Silahların Yasaklanması Anlaşmasını bir an önce imzalamasını ve ABD-NATO nükleer silahlarının acilen ülkemizden temizlenmesi talep edildi. Nükleer lobinin yürüttüğü propagandaya karşı "Türkiye'de ve Dünyada Nükleer Enerji Raporu" hazırlandığının ifade edildiği açıklamada, "Dünyada ve ülkemizde nükleer santral alanında yaşanan güncel gelişmeler doğrultusunda, ekonomik, sosyal, siyasi, teknik, hukuksal ve enerji boyutuyla bilimsel ve teknik saptamaların yer aldığı raporu, Çernobil'in yıldönümünde basına ve kamuoyuna sunuyoruz" denildi.

Türkiye'de ve Dünyada Nükleer Enerji Raporu'na <https://bit.ly/3aGhAEj> adresini ziyaret ederek veya QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz.

Şirketlere Yeni Kaynak Aktarmak Elektrik Zamlarını Tetikler... ARZ GÜVENLİĞİ İÇİN KAMULAŞTIRMA ÇAĞRISI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Elektrik Piyasası Kapasite Mekanizması Yönetmeliği'nde değişiklik hazırlığı yapıyor. Elektrik Piyasası Kapasite Mekanizması Yönetmeliği, "serbest piyasa" şartlarında yeterli geliri bulamayan ancak arz güvenliğini sağlamak için faal olması gerektiği düşünülen elektrik santrallerine yönelik bir destek mekanizmasını tanımlama iddiasında.

Örneğin doğalgaz gibi pahalı bir kaynak kullanan santrallarda üretimin maliyeti yükseldiğinde, "serbest piyasa mantığı" gereği daha düşük maliyetli kaynak kullanan santrallerde alım yapıldığından, bu santraller için kapanma tehlikesi oluşmaktadır. Arz güvenliği için sistemde yeterli yedek üretim kapasitesinin bulunmasını amaçlayan bu yönetmelikte yapılmak istenen değişiklikte kapsamın genişlemesi sağlanacaktır.

Destek kapsamındaki ödemeler yönetmelikte "Sistem İşletmecisi" olarak tanımlanan Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) tarafından gerçekleştiriliyor. Yönetmeliğin amacı ilgili maddede "Bu Yönetmeliğin amacı, elektrik piyasasında arz güvenliğinin temini için gerekli yedek kapasite de dâhil olmak üzere yeterli kurulu güç kapasitesinin oluşturulması ve/veya uzun dönemli sistem güvenliğinin temini için güvenilir kurulu güç kapasitesinin korunması amacıyla TEİAŞ tarafından işletilecek olan kapasite mekanizmasına ilişkin kuralların belirlenmesidir" olarak ifade edilmektedir.

Taslatmada yapılan en temel değişikliklerden biri mekanizmaya katılmayanlar arasında sayılan "Yap İşlet" santrallerinin de kapsam içine alınmasıdır. Ayrıca yine kapsam dışı listesindeki "lisansında yer alan, mevcut ve işletmede olan, geçici kabul tarihi en

eski ünitesinin geçici kabul tarihinden başlayarak hesaplanan santral yaşı 13 yıldan büyük olan yerli kaynaklara dayalı olmayan santraller" ibaresi de kaldırılmıştır. Böylece santral yaşı 13 yıldan büyük olan yerli kaynak kullanan kömür santralleri de desteğe dahil edilmiş oldu. Bu düzenleme özellikle son yıllarda yapılan özelleştirmelerle devir alınan kömür santralleri ve geçmişte zaten "Yap İşlet" kapsamında alım garantileriyle teşvik almış santrallerin yeniden desteklenmesi anlamına gelmektedir. Diğer şartları uygun olsa da yenilenebilir enerji kapsamında zaten destek alan santraller, değişiklikle yine kapsam dışı bırakılmıştır. Kamu payının yüzde elliye aştığı santraller, EÜAŞ'a ait mobil treyler santraller hariç olmak üzere teşvik mekanizmasının dışında kalmaktadır.

"Serbest Piyasa Mantığı Çöküyor"

Değişikliğin gerekçesinde; küresel çapta yaşanan salgın nedeniyle ekonomik bir daralama yaşandığı ifade edilerek, eksik kapasite kullanımı ve enerji tüketiminde dalgalanmalar yaşandığı belirtilerek, şöyle deniliyor:

"Bu kapsamda enerji tüketiminde meydana gelen öngörülemez düşüşler arz fazlasına sebep olmakta, oluşan arz fazlası ise elektrik fiyatlarının aşırı düşmesine ve ithal girdi kullanan santrallerin piyasa koşullarında faaliyetlerine devam edememesine neden olmaktadır. Halbuki kapan-

ma noktasına gelen elektrik üretim santralleri, arz güvenliği ve sistem işletmesi açısından çok büyük öneme sahip santrallerdir. Bu santrallerin piyasada faaliyet gösterememeleri, kriz dönemlerinde geçici olumlu etkiler yaratmış olsalar da krizler sona erdiğinde ve ekonomik büyümeye bağlı olarak elektrik tüketimi artmaya başladığında arz güvenliği ve sistem işletmesini olumsuz etkileme riskini beraberinde getirmektedir."

Gerekçeden enerji üretiminde serbest piyasa mekanizmasının sağlıklı çalışmayacağı itiraf edilmektedir. Sürekli ekonomik büyüme öngören ve kâr ve fiyat odaklı yapılandırılan sistemin, kriz ortamlarından sürdürülemediği ortadadır. Bugün özel sektörün elindeki santrallerin bir kısmı, "kamu nun yatırım yapacak kaynağı yok" gerekçesiyle özelleştirilmişti. Farkı modellerle, çoklu kamu kaynaklarından sağlanan teşviklerle gerçekleştirilen yatırımlarda, bugün mali olarak yeniden sürdürülemez noktaya gelmiştir. "Kamunun yatırım yapacak kaynağı yok" vurgularıyla hayata geçirilen serbest piyasa ve özelleştirme modeli, bugün bir kez daha kamuya yük haline gelmiştir. Özellikle ilk yatırım bedellerini çoktan çıkarmış, kamu kaynaklarından sağlanan alım garantileriyle uzun yıllardır kâr eden şirketlere yaşadıkları ilk sorunda yeniden kamu kaynağı aktarılması kabul edilemez.

Enerji sürekliliğini ve arz güvenliğinin sağlanması için kamu kaynağı kullanılacaksa, bu işlem kamulaştırma yoluyla yapılmalıdır.

Teknik Kriterler Rafa Kalktı

Yönetmeliğin ilgili maddesine göre destekleme bütçesi her yıl TEİAŞ tarafından belirlenerek, EPDK'nın onayına sunuluyor. Kapasite ödemelerine esas yıllık ve fatura dönemi bazındaki bütçenin belirlenmesinde aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

“a) Sistemde ihtiyaç duyulan ilave kapasitenin ya da korunması gereken kapasitenin büyüklüğü,

b) Tahmini santral yatırım maliyetleri ve bu yatırımlar için ihtiyaç duyulan finansman maliyetlerinin seviyesi,

c) Belirlenecek bütçenin iletim tarifeleri üzerindeki etkisi,

ç) Gün öncesi piyasasında oluşan nihai piyasa takas fiyatlarının seyri,

d) Fatura dönemi bazında oluşacak destekleme tutarı ihtiyacı,

e) Elektrik üretim sektörünün mali sürdürülebilirliği.”

Elektrik Zamlarını Tetikler

Elektrik tüketimin düştüğü koşullarda ilave kapasite ihtiyacının artması bu dönemde mümkün değildi. Değişiklik taslağında göz ardı edilen bir diğer önemli konu ise “Belirlenecek bütçenin iletim tarifeleri üzerindeki etkisi” maddesidir. Yönetmelikte yıl içinde gerçekleştirilecek ödemelerin o yıl için belirlenen bütçeyi aşamayacağı, yıllık bütçede artan olması durumunda ise bir sonraki yıla aktarılamayacağı ifade edilmektedir. Nisan 2021’de yönetmelik değişikliğinin gündeme getirilmesi onaylanan 2021 bütçesinin aşıllacağı anlamına gelmektedir. TEİAŞ’ın maliyetlerindeki artışlar, tüketici faturalarında eskiden “iletim bedeli” olarak bilinen kaleme yansıtılmaktadır. Fatura kalemlerinin birleştirilmesi uygulamasıyla eski “iletim bedeli” bu dönemde dağıtım be-

delinin içine yedirilmiştir. Değişikliğin yaşama geçmesi ve destek mekanizması kapsamındaki santral kapasitesinde artış olması durumunda, kaçınılmaz olarak TEİAŞ üzerindeki mali yük artacaktır. Sonuç olarak tüm son kullanıcı tarifelerinde “dağıtım bedellerinde” zam yapılmak zorunda kalınacaktır.

Özel şirketlere yeni kaynaklar aktararak, bu maliyeti de faturalar yoluyla tüketiciye yüklemek, vergi koşullarında işsiz kalan, gelir kaybeden milyonlarca insan için en azından insafsızlıktır. Herkesin bildiği gibi elektrik enerjisi tüm mal ve hizmetler için temel girdi niteliğindedir. Elektrik zamları otomatik olarak içtenden işlişe her şeye zam gelmesi anlamına gelmektedir. Yükselen enflasyon canavarını besleyecek bu girişimden bir an önce vaz geçilmelidir.

Bu son değişiklik girişimi, ener-

ji piyasasının şirketlerle arasındaki güç dengelerine göre şekillendirildiği, EPDK’nın denetim ve düzenleme fonksiyonunun şirketler arasındaki sorunların çözümü ve uzlaştırma boyuta indiğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Elektrik zamlarının genel enflasyonun çok üzerinde gerçekleşmesi, enerji yönetiminde anlayış değişikliğinin aciliyetini ortaya koymaktadır. Enerji yönetiminin, kısıtlı kaynaklarımızı en iyi şekilde değerlendirecek, kamu yararını esas alan siyasi ve ticari müdahalelerden uzak bir yapıya devredilmesi çağrımızı yenileyerek, ekonominin temel girdisi olan elektrik fiyatlarının dağıtım şirketlerinin gününbirlik kâr taleplerini karşılamaya odaklanarak politikalar yerine, kamu yararı gözetilerek belirlenmesinin zorunluluk olduğunu hatırlatıyoruz.

Pandemi yardımının maliyeti faturalarda

Elektrik şirketlerine yapılacak 3 milyarlık pandemi yardımının maliyeti, faturalar yoluyla tüketiciye yüklenecek. Uğurlu, “Enflasyon canavarını besleyen bu girişimden bir an önce vazgeçilmeli” dedi

İnsafsızlıktır, vazgeçilmelidir
Elektrik Müdürlüğü Üyesi İsmail Şahin, 2021 bütçesinin aşıllacağı anlamına gelmektedir. TEİAŞ’ın maliyetlerindeki artışlar, tüketici faturalarında eskiden “iletim bedeli” olarak bilinen kaleme yansıtılmaktadır. Fatura kalemlerinin birleştirilmesi uygulamasıyla eski “iletim bedeli” bu dönemde dağıtım be-

Yenilenebilir enerjiye destek yok
Tasfiye yapılan en son değişikliklerden biri olan “Yeni Enerji” maddesinde de kapasite için ayrılan bütçenin, “Yeni Enerji” ile ilgili olarak ayrılan bütçeye aktarılması istenmektedir. “Yeni Enerji” ile ilgili olarak ayrılan bütçenin, “Yeni Enerji” ile ilgili olarak ayrılan bütçeye aktarılması istenmektedir.

insanlar geçinemiyor
Enflasyon canavarını besleyen bu girişimden bir an önce vazgeçilmeli” dedi

Enflasyon canavarını besleyen bu girişimden bir an önce vazgeçilmeli” dedi

“Kamulaştırma”
Değişikliği gerektiren durum, kamulaştırma yoluyla yapılmalıdır. Kamulaştırma, kamu yararı için devletin veya kamu kurumlarının, özel mülkiyetten bir kısmı veya tamamını kamulaştırmasıdır.

Vatandaş tepkili
Elektrik şirketlerine yapılacak 3 milyarlık pandemi yardımının maliyeti, faturalar yoluyla tüketiciye yüklenecek. Uğurlu, “Enflasyon canavarını besleyen bu girişimden bir an önce vazgeçilmeli” dedi

EMA
ELEKTRİK MALZEMELERİ SAN. TİC. A.Ş.

Artık Cebinizdeyiz!

EMA Elektrik mobil uygulamasıyla stok takibinden alışverişe, kargo takibinden fatura işlemlerine kadar tüm işlemleri artık çok daha kolay yapabileceksiniz.

Available on the
App Store

Get it on
Google play

www.emaelektrik.com

Bağlantımız Güçlü!

TEM TEKNİK ELEKTRİK
MALZEMELERİ SANAYİ
ve TİCARET A.Ş.

Schneider
Electric

TEM Elektrik **Schneider** yetkili bayisidir.

1203/5 Sok. No: 3/A İkiz Çarşı 35110 Yenişehir / İZMİR
Tel: 0232 441 61 11 - 469 82 18 - Faks: 0232 457 44 75
e-mail: temteknik@superonline.com

EÜAŞ'ın Maliyetleri ve Toptan Fiyatları Sorgulanıyor... VATANDAŞIN BEKLEDİĞİ İNDİRİM, ŞİRKETLERE YAPILDI

Kamu kurumu olan Elektrik Üretim A.Ş (EÜAŞ) elektrik dağıtım şirketlerine sattığı elektriğin fiyatında nisan itibarıyla yüzde 17.5 oranında indirim yaptı. Ancak dağıtım şirketleri bu indirimi vatandaşın elektrik faturalarına yansıtmayınca milyonlarca liralık indirim özelleştirme yoluyla dağıtım işini alan şirketlerin kasasına girdi. EMO İzmir Şube üyesi ve İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın verdiği soru önergesinde, EÜAŞ'ın maliyetleri sorgulanırken, indirimin vatandaşa yansıtılmamasının nedenine yanıt aranıyor.

Makroekonomiyi, üretimi ve kalkınmayı doğrudan ilgilendiren enerji fiyatları, elektrik enerjisi aile bütçelerinde de önemli bir yer tutuyor. Türkiye, satın alma paritesine göre G20 ülkeleri arasında elektriği en pahalı kullanan üçüncü ülke konumunda. 2018 ve 2019 yıllarında elektriğe yüzde 73, doğalgaza yüzde 57 zam yapıldı. Salgın sürecinde olmamıza karşın hükümet 1 Ekim 2020'den geçerli olmak üzere elektrik fiyatlarını yüzde 5.75 artırdı.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi'nin Temmuz 2019'da gerçekleştirdiği çalışmaya göre, OECD ülkeleri arasında enerji fiyatlarına en çok zam yapan ülke Türkiye'dir. Raporda 2003 yılı ile Mayıs 2019 Mayıs arasında Türkiye'de, elektrik, doğalgaz ve akaryakıt da dahil olmak üzere toplam enerji maliyetlerindeki artış yüzde 307 olarak gösteriliyor. Ekim 2020'de yapılan yüzde 5,75 ve 1 Ocak 2021 yapılan yüzde 6.2'lik zamlar bu oranın daha yükseldiği ortadadır.

Sanayici ucuz enerji kullanmadığı için rekabet edemezken, yüksek enerji gideri nedeniyle vatandaş faturasını ödeyemez durumdadır.

EPDK, 1 Ocak 2021 tarihinden geçerli olacak şekilde Tek Terimli Tek Zamanlı konut tarifesinde yüzde 6.2 oranında zam yaptı. Yıllık değişimin yüzde 12.3 olduğu yeni tarifeye göre asgari yaşam koşullarında aylık tüketimi 230 kWh olan dört kişilik bir ailenin 1 Ocak 2020'de 163.4 TL olan elektrik faturası 20 TL'lik artışla 183.4 TL'ye yükseldi. 1 Nisan 2021'de ise faturalara yansıyan enerji bedellerinde cüzi indirimler yapılırken, dağıtım bedellerine ise benzer oranda zam yapılarak, enerji maliyetlerindeki düşüşün faturaya yansımaya engel olunmuştur.

Küsurat Bile Yansıtılmadı

Maliyet indirimin halka yansımaya engel olunurken, kamu şirketi Elektrik Üretim A.Ş'ye (EÜAŞ) ise dağıtım şirketlerine uyguladığı tarifede indirim yaptırıldı. Nisan 2021'den geçerli

olmak üzere tarafından "dağıtım şirketlerine teknik ve teknik olmayan kayıp enerji satışları ile görevli tedarik şirketlerine yapılan" satışlarda yüzde 17.5 indirim yapılarak, birim fiyatı 20.5 Kr/kWh'ten 16.9 Kr/kWh'e düşürülmüştür. Dağıtım şirketlerinin enerji maliyetleri düşürülürken, sanayi ve tarımsal sulama aboneleri için uygulanan enerji bedelinde yüzde 0.1, ticarethane, mesken ve aydınlatma abonelerinde yüzde 0.2, şehit aileleri ve muharip malul gaziler için yüzde 0.4 indirimle gidildi. Şirketlere yapılan indirimin küsuratı kadar bile indirim halka yansıtılmadı.

EÜAŞ tarifelerden yapılan indirimle, kamu şirketinin görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlarında uyguladığı satış rakamı, iki yıl öncesine ait Nisan 2019'un altına düştüğü görülmektedir. Tüketici faturalarına yansımaya bu indirim, dağıtım ve görevli tedarik şirketlerine kaynak aktarma anlamına gelmektedir. Artan enflasyona rağmen kamu şirketinin üretim

Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) Toptan Satış Tarifesi Gelişimi (Kuruş/kWh)

	Ocak 2019	Nisan 2019	Ocak 2020	Nisan 2020	Ocak 2021	Nisan 2021
Dağıtım şirketlerine teknik ve teknik olmayan kayıp enerji satışları ile görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlar	12,6335	17,2700	27,5683	22,8311	20,5000	16,9149
Dağıtım şirketlerine genel aydınlatma kapsamında yapılan satışlar	25,4600	25,4600	27,5683	27,9900	33,0000	33,0000

maliyetlerini düşürmediyse, görev zararı oluşturma olasılığı bulunmaktadır. EÜAŞ'ın özel şirketlere uyguladığı toptan fiyatlarda yapılan indirimin yansıtılmaması; elektrik üretim maliyetlerinin düşmesi durumunda dahi, parkende satış fiyatlarının arttığı bir enerji piyasası oluşturmaktadır.

Elektrik Zamları 4 Yılda Yüzde 94'e Ulaştı

Asgari yaşam standartlarını sağlamak için 4 kişilik bir ailenin tüketeceği varsayılan 230 kilovatsaatlik (kWh) elektrik için ödediği fatura, 1 Nisan 2021 itibariyle 183,4 TL'ye yükseldi. Aynı tüketim için aileler Nisan 2017'de 94,7 TL ödüyor, bu rakam bir yıl sonra yani Nisan 2018'de yüzde 12'lik artışla 106,1 TL'ye bir yıl sonra yüzde 16,6 artışla, 123,6 TL'ye yükseldi. Nisan 2020'ye gelindiğinde ise bu kez yüzde 32,1'lik artışla asgari aile faturası 163,4 TL oldu. Salgın dönemi olmasına rağmen Nisan 2020'den sonraki bir yıllık dönemde gerçekleştirilen zamlarla toplam artış oranı yüzde 12,3 oldu. Böylece Nisan 2017'den itibaren geçen 4 yıllık dönemdeki toplam zam oranı yüzde 93,6'e yükselmektedir.

Artışlar Enflasyonun Üzerinde

TÜİK'in açıkladığı resmi enflasyon ise Tüketici Fiyat Endeksi'ne göre; Mart 2017-Mart 2021 arasındaki dönemde yüzde 71,5 oranında-

Asgari Yaşam Koşullarında 4 kişilik Ailenin Aylık 230 kWh Elektrik Tüketiminin Faturaya Yansımaları (TL-%)

Dönemler	Fatura Toplamı (TL)	Değişim (%)
1 Nisan 2017	94,7	
1 Nisan 2018	106,1	12,0
1 Nisan 2019	123,6	16,6
1 Nisan 2020	163,4	32,1
1 Nisan 2021	183,4	12,3
Toplam Zam		93,6

Nisan 2021 Dönemi 4 Kişilik Aile 230 kWh Konut Faturası-TL				
	Tüketim (kWh)	Birim Fiyat (TL)	Fatura Toplamı (TL)	Faturadaki Payları (%)
Perakende Enerji Bedeli	230	0,396717	91,2	49,7
Dağıtım Bedeli	230	0,247423	56,9	31,0
Enerji Fonu		1 (%)	0,9	0,5
TRT Payı		2 (%)	1,8	1,0
Bel. Tük.Ver.		5 (%)	4,6	2,5
KDV		18 (%)	28,0	15,3
Fon ve Vergilerin Toplamı			35,3	19,2
Genel Toplam			183,4	

dır. Elektrik faturalarının aynı 4 yıllık dönemde yüzde 93,6 arttırıldığı göz önüne alınırsa, elektrik zamlarının genel enflasyonun yaklaşık 22 puan üzerinde artış gösterdiği anlaşılacaktır. Elektrik enerjisinin, tüm mal ve hizmetlerin ana girdilerinden biri olduğu göz önüne alınırsa, elektrik zamları dizginlenmeden, enflasyonun düşürülmesinin mümkün olmadığı söylenebilir.

Faturanın Sadece Yarı Aktif Tüketim

Fatura bileşenlerine bakıldığında ise 4 kişilik ailenin aylık asgari tüketimi kabul edilen 230 kWh'lik enerji için 1 Nisan 2020 itibariyle toplamda 183,4 TL ödeneceği görülmektedir. Söz konusu faturanın yaklaşık yarısını (yüzde 49,7) oluşturan 91,2 TL'lik kısmı tüketilen aktif enerjinin bedelidir. Geriye kalandan 56,9 TL ise dağıtım bedelidir. Özelleştirilen dağıtım şirketlerine aktarılan yüzde 31'lik bu payın yanı sıra, faturalara enerji fonu (yüz-

de 1), TRT payı (yüzde 2) ve belediye tüketim vergisi (yüzde 5) adı altında fon ve vergiler eklenmektedir. Tüm bedeller, fon ve vergilerin üzerine bir de yüzde 18'de KDV eklenmesiyle toplam fatura tutarı hesaplanmaktadır. 1 Nisan 2021'den itibaren kesilecek faturalarda fon ve vergilerin toplamı 35,3 TL'yi bulmaktadır. Özetlemek gerekirse her ay ailelerin konutları için ödediği elektrik faturasının sadece yüzde 49,7'lik bölümü enerji tüketimi iken, yüzde 31'lik bölümü dağıtım şirketlerine, geriye kalan 19,2'lik bölümü ise çeşitli isimlerde alınan fon ve vergilere gitmektedir.

Salgın döneminde işsiz kalan, gelir düşüşü yaşayan yurttaşlara sağlanmayan indirim, dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin kasanında bırakılması, kamu hizmeti niteliği taşıyan enerji tedarikinin şirketlerin ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirildiği göstermektedir.

EÜAŞ Maliyetleri ve Fiyatları Mercek Altında

EMO İzmir Şubesi üyesi ve İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın TBMM'de yürüttüğü çalışmalar kapsamında verdiği yazılı soru önergesiyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'den aşağıdaki soruları yanıtlamalarını istedi:

“EÜAŞ'ın toptan satış fiyatları hangi kriterlere göre belirlenmektedir. Sadece dağıtım şirketlerine teknik ve teknik olmayan kayıp enerji satışları ile görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlarda 1 Nisan 2021'den itibaren yüzde 17,5 indirim yapılmasının gerekçesi nedir?

-Genel aydınlatma kapsamında yapılan satışlarda uygulanan tarifede neden değişikliğe gidilmemiştir? Bu kapsamda faturalanan enerjinin EÜAŞ üretim maliyeti daha mı yüksektir?

-Yıllar itibariyle EÜAŞ'ın birim enerji üretim maliyetleri hangi düzeyde şekillenmektedir. Son 5 yıl içinde EPDK'nın belirlediği tarife dönemlerinde ortalama üretim maliyetleri nasıl şekillenmiştir?

-Yıllar itibariyle son 5 yıl içinde

EÜAŞ'ın toptan iki tarifesi kapsamında dağıtım ve görevli tedarik şirketlerine ne kadar enerji, hangi dönemlerde hangi fiyatlardan satılmıştır?

-EÜAŞ'ın son 5 yıl içindeki faaliyetlerindeki kâr ve zarar durumu nasıldır?

-EÜAŞ'ın her iki tarifesinde belirlenen satış rakamları, son 5 yıllık dönemde, tarife dönemlerine göre Piyasa Takas Fiyatı (PTF) ile nasıl bir ilişkisi olmuştur. Dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin aynı dönemlerde aynı miktarda enerjiyi EÜAŞ yerine serbest piyasadan alması durumunda, ne kadarlık bir alım maliyeti farkı oluşacaktı? Son 5 yıllık dönemde PTF ile kıyaslanınca sağlanan indirimin parasal karşılığı nedir?

-EÜAŞ'ın toptan tarifeleri kapsamında genel aydınlatma için son 5 yıl içinde ne kadarlık enerji satışı yapılmıştır. Belirlenen satış fiyatının çoğu dönemde zaman diğer tarife göre yüksek tutulması nedeniyle, bu tarifenin son kullanıcısı konumunda olan hazinenin yüklendiği yük ne kadardır?”

Yurttaşlar için yaşamsal önemde

olan ve temel girdilerden biri olması nedeniyle kalkınma ve ekonomik büyümeyi en çok etkileyen faktörlerden biri olan elektrik enerjisinde en azından salgın döneminde indirimle gidilerek; hem ekonomik büyümeye katkı hem de gelir kaybeden yurttaşların bir ölçüde nefes almasına olanak sağlanabilirdi. Özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları öncesinde sık sık dile getirilen “kamunun yatırım yapacak kaynağı yok” ifadeleri unutulmuş, özelleştirme sonrası kamu kaynakları, özelleştirme ihalelerine uluslararası finans kuruluşlarından aldıkları kredilerle giren ve borçlarını ödemekte zorlandığı söylenen şirketleri desteklemek için kullanılmıştır. Kamunun enerji üreticisi ve toptancısı konumunda olan EÜAŞ'ın, serbest piyasada oluşan rakamların çok altında enerji üretebilmesi oldukça anlamlıdır. Kamunun şirketi olan EÜAŞ'ın yapabildiği tüm indirim olanağı, şirketlerin desteklenmesi için değil, yurttaşların salgın döneminde ekonomik olarak desteklenmesi için kullanılmalıdır.

ÇEVİRİMİÇİ MİSEM EĞİTİMLERİ Mayıs 2021 PROGRAMI

Şubemiz, Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİSEM) kapsamındaki eğitimleri, Mayıs 2021 döneminde de çevrimiçi olarak düzenlemeye devam ediyor. “YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu”, “Enerji Kimlik Belgesi Uzmanı”, “Elektrik İç Tesislerinin Denetimi ve Raporlama”, “Elektrik SMM Eğitimi”, “Reaktif Güç Kompanzasyonu ve Harmonikler” ve “Rüzgar Enerjisi Sistemleri Tesisatı” başlıklı eğitimler online katılımı ile düzenlenecektir. Eğitim takvimine ve detaylı bilgilerin yer aldığı bağlantılara yazımızın devamında ulaşabilirsiniz.

Elektrik YG Tesislerinde
İşletme Sorumluluğu

5-6-7 Mayıs 2021

Enerji Kimlik Belgesi
Uzmanı Eğitimi

7-8-9 Mayıs 2021

Elektrik İç Tesislerinin
Denetimi ve Raporlama

17-18 Mayıs 2021

Elektrik SMM

20-21-22 Mayıs 2021

Reaktif Güç Kompanzasyonu
ve Harmonikler

24-25 Mayıs 2021

Rüzgar Enerjisi Sistemleri
Tesisatı

26-27-28-29 Mayıs 2021

İzmir'in Çernobil'i Gaziemir

Çernobil felaketinin yıldönümünde, TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu (İKK), İzmir Tabip Odası ve İzmir Barosu, kamuoyunda İzmir'in Çernobil'i olarak bilenen nükleer atıkların gömüldüğü Gaziemir'deki eski kurşun fabrikasının atık sahasında basın açıklaması düzenledi. 14 yıl önce Gaziemir halkının radyoaktif atıklarla yaşadığının ortaya çıkmasına rağmen, sahanın temizlenmediğine dikkat çekildi.

Meslek örgütlerinin 26 Nisan 2021 tarihinde düzenlediği basın açıklamasına Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda da katılım sağladı. Açıklamada konuşan TMMOB İzmir İKK Sekreteri Aykut Akdemir, 2007 yılında tespit edilen nükleer atıkları, aradan geçen 14 yılda temizlenmediğine dikkat çekerek, "İzmir'in Çernobil'i Gaziemir'i unutturmayacağız. Ülkemizde nükleer santral projelerine karşı mücadeleye devam ediyoruz. Nükleer santralleri risksiz gören anlayış, Gaziemir'de tespit edilen nükleer atıkları 2021 yılında hala temizleyemedi" diye konuştu. Sahaya gömülü nükleer atıkların ülkeye nasıl sokulduğunun belirsizliğini koruduğuna dikkat çeken Akdemir, Aliğa'da sökümler gerçekleştirilecek olan NAE Sao Paulo uçak gemisinin de nükleer ve asbest başta olmak üzere tehlikeli atıklar içerebileceğini dikkat çekerek, "Ülkemizin, kentimizin atık çöplüğüne dönüşmesine izin verilmeyeceğimizi" diye konuştu.

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı E. Helil İnay Kınay tarafından okunan ortak basın açıklamasında ise 14 yıl önce Gaziemir halkının ülkeye girişi yasak olan nükleer santrallerden radyoaktif atıklarla birlikte yaşadığının tespit edildiği belirtilerek, şöyle denildi:

"Nükleer Santrallerin çevre ve sağlık etkilerinin ağır sonuçlarını yaşayan dünya bu teknolojiye vazgeçerken, ülkemizde devam eden projeler ile nükleer santralleri mutfak tüpünden daha az tehlikeli gören anlayışın

Gaziemir'de bulunan atıklar ile ilgili bugüne kadar çözüm üretilmemesi çevre ve halk sağlığının yok sayıldığı'nın göstergesidir"

14 Yıllık Yanıtsız Sorular

Meslek örgütlerinin toplumsal sorumluluk gereği Gaziemir halkıyla birlikte 14 yıldır yanıtsız kalan sorulara cevap aranmaya devam ettiği vurgulanarak, şöyle denildi:

-Gaziemir'de depolandığı anlaşılan radyoaktif ve zehirli maddelerin bölgeden uzaklaştırılması konusunda neler yapılmıştır? Alan ne zaman temizlenecektir?

-Bölgeden uzaklaştırılacak atık miktarı nedir nerede bertaraf edilecektir?

-Alanda mevcut kirlilik ve etkileri ne yönelik izleme ve ölçümler düzenli olarak gerçekleştirilmekte midir?

-Bölgede sağlık taraması ve izleme çalışması yapılmış mıdır?

-Ülkemize girişi yasak olan nükle-

er atıkların bölgeye nasıl geldiği konusunda çalışmalar nelerdir?

-Sürecin sorumluları hakkında yürütülen hukuki süreç ve çalışmalar nelerdir?

-Firmaya kesilen çevre cezası ile ilgili süreç nedir?

-Ülkeye girişi yasak olan atıkları, bahçesine gömen ve başka bir alanda faaliyetine devam eden firma ile ilgili yürütülen süreçler nelerdir?

-İlgili kurumların alanda yürütülecek çalışmalara ilişkin programı, takvimi ve süreci nedir?"

Basın açıklamasında konuşan Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda ise meslek örgütlerine teşekkür ederken, konuya dikkat çekmek için "duran adam" eylemi başlatacaklarını belirterek, yurttaşlara destek çağrısı yaptı. Arda, her hafta cuma günü saat 11.00'de atıkların bulunduğu alanda 10 dakikalık "duran adam" eylemi gerçekleştirecekleri belirtti.

Kamuda Enerji Performans Sözleşmesi Tebliği Yayınlandı... KAMUDA VERİMLİLİK YATIRIMLARININ ÖNÜ AÇILDI

Kamu kurum ve kuruluşlarının enerji performans sözleşmeleri yolu ile verimlilik yatırımlarını yapmasını sağlamayı hedefleyen Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete’de yayımlandı. Düzenlenecek ihalelerle yaşama geçirilecek Enerji Performans Sözleşmeleri kapsamında garanti edilen tasarrufu oranı geçmeyecek şekilde, yüklenicilere ödeme yapılacağı belirtiliyor.

Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete’de 15 Nisan 2021 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğin ilk maddesinde amaç “Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının enerji tüketimlerini veya enerji giderlerini düşürmek üzere akdedecekleri enerji performans sözleşmeleri kapsamında; etüt raporlarının hazırlanması, ihale hazırlıklarının yapılması, tekliflerin alınması, açılması, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması, Net Bugünkü Değerin hesaplanabilmesi, tasarrufların ölçümü ve doğrulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile isteklilerde aranacak teknik ve mali yeterliklerin, ihalede esas alınan sözleşme taslağı, şartname taslağı, etüt raporu ve tasarruf doğrulama raporu formatlarının belirlenmesidir” şeklinde özetlendi.

Söz konusu tebliğ, “genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyeti kamuya ait ve hakkında yıkım, taşınma veya elden çıkarma planı olma-

yan bina, tesis, araç ve benzeri taşınır ve taşınmazları ile kamu tarafından yürütülen hizmetlere dair yapılacak enerji performans sözleşmelerinin uygulanmasına yönelik ihaleleri” kapsayacak.

Tanımlar bölümünde “Net Bugünkü Değer” (NBD) “tasarruf konusu yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı gelirin bugünkü değerinden, proje giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı” olarak özetlenirken, beşinci maddede şu hükümlere yer verildi:

“Bu Tebliğ kapsamındaki ihaleler kapalı teklif usulüne göre yapılır. Teklif değerlendirme komisyonu tarafından yapılan inceleme neticesinde ihale dokümanlarında aranan kriterler dikkate alınarak uygun görülen teklifler arasında idareye sağlanacak net fayda açısından en yüksek NBD’ye sahip teklif, en uygun teklif olarak kabul edilir.

Bu Tebliğ kapsamında ihaleye çıkarılabilmesi için aşağıdaki şartlar sağlanmalıdır:

a) Sözleşme kapsamında yapılacak

yatırımın bedeli 2.000.000 TL’den az olamaz. Yatırım bedeli için yaklaşık maliyet tespiti enerji verimliliği etüt raporu ile yapılır.

b) Binalarda verilecek tasarruf garantisi, uygulama alanının yıllık toplam enerji tüketiminin yüzde 10’undan, herhangi bir nihai enerji tüketimi alanında ise uygulanacak her bir enerji verimliliği önlemi için yüzde 20’sinden az olamaz.

c) Bina harici uygulama alanlarında idareye verilecek pay, tasarruf sağlanmaya başlandığı tarihten itibaren kalan sözleşme süresi boyunca yıllık sağlanan tasarrufun yüzde 10’undan az olamaz.

ç) Basit geri ödeme süresi 2 yılın altında olan enerji verimliliği önlemleri, enerji performans sözleşmesi kapsamında değerlendirilmez.”

Sözleşme sürelerinin 15 yılı aşmayacağına ve ekonomik ömrü dolan ekipmanların değiştirilmesinde yüklenicilere bırakılacağına yer verilen tebliğde, şöyle denildi:

“İsteklilerin teklif ettikleri sözleşme süresi şartnamede belirtilen sü-

reyi ve her halükârda 15 yılı aşamaz. “Sözleşme süresi içerisinde, NBD hesaplarında belirtilen ekonomik ömrü dolan ekipmanların değiştirilmesi ve gerekli ağır bakım ve yenileme yükümlülükleri şartname ve sözleşme şartlarında değişiklik getirmemek, ekipman ve tasarruf performansını düşürmemek kaydıyla ilgili tüm masrafları ile birlikte yükleniciye aittir. Bununla birlikte işletme, yedek parça ve sarf malzemelerinin temini, kes-tirimci, önleyici, periyodik bakım ve onarımların yapılması ve benzeri hususlar idarenin tercihi doğrultusunda sözleşmede belirtildiği şekilde yürütülür.”

Enerji Performansı Raporlanacak

Binalar için verilecek tasarruf garantisi yüzde 10'un altından olmayacak, enerji performans sözleşmesi uygulamak ve bu konuda ihale açmak isteyen idareler öncelikle TS ISO 50006 standartlarına uygun olarak enerji verimliliği etüt raporu hazırlayacak, konuya ilişkin hükümlere tebliğde, şöyle yer verildi:

“Enerji performans sözleşmesi uygulamak isteyen idareler, öncelikle etüt raporunu hazırlar veya ihale öncesinde tabi oldukları satın alma prosedürlerine uygun olarak hazırlar. İdareler, etüt raporlarını etüt-proje sertifikalı personele sahip olması durumunda kendileri hazırlayabilir veya ilgili alanda Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş enerji verimliliği danışmanlık şirketlerine hazırlatabilir. Binalar için etüt raporları, Ek-1'de yer alan enerji verimliliği etüt raporu formatına uygun olarak hazırlanır. Bina harici sanayi, hizmet, tarım, ulaştırma,

enerji ve benzeri uygulama alanları için hazırlanacak etüt raporlarında format üzerinde işin mahiyetine uygun değişiklikler ilgili idare tarafından yapılabilir.

Etüt raporlarında, referans enerji tüketimi TS ISO 50006 standartlarına uygun olarak hesaplanır. İklim verileri, çalışma süreleri, kullanıcı/faydalanan sayıları, işletme parametreleri ve diğer ayarlama esas referans veriler belirlenir.

Etüt raporlarında, referans enerji tüketiminin belirlenmesinde kullanılan veriler, ihale ilan tarihinden bir önceki yılı da içerecek şekilde tercihen geriye doğru en az ardışık 3 yılı kapsamalıdır.”

Yüklenici izleme döneminde ekipmanların garanti işlemlerinden, tasarruf performansının izlenmesinden, gerekli eğitim ve dokümantasyonun sağlanmasından, tasarruf doğrulama raporunun idareye sunulmasından sorumlu olacak, tasarruf garantisini sağlayacak şekilde gerekli iyileştirmelerin süresi içinde yapacak, ekonomik ömrü dolan ekipmanları değiştirilecek. Hakediş dönemleri tasarruf doğrulama raporu hazırlanacağına hükmedilen tebliğde, “Varsa iklim düzeltmesi ve benzeri gerekli ayarlamalar Uluslararası Ölçme ve Doğrulama Protokolüne ve/veya TS ISO 50015 standardına uygun olarak yapılır ve tasarruf doğrulama raporuna yansıtılır” denildi. Tasarruf doğrulama raporuna göre hiç tasarruf sağlanmadığının tespit edilmesi halinde idare sözleşmeyi feshederek teminatı irat kaydedecek.

Tasarruf Oranı Düşürse Ödeme Yapılmayacak

Tebliğin ödemeler bölümünde ise teklifte belirtilen yıllık tasarruf garantisi tutarından fazla olmamak kaydıyla, tasarruf doğrulama raporundaki doğrulanan toplam tasarruf tutarının sözleşmede belirlenen oranı kadar ödeme yapılacağı belirtilirken, yüklenicinin 12 aylık her dönemin sonunda taahhüt edilen tasarruf garantisinin en az yüzde 70'ini sağlamak zorunda olduğu ve oranın altında kalınması durumunda ödeme yapılmayacağına yer verilerek, şöyle denildi:

“Yüklenicinin tasarruf performansına dair eksiklikleri gidermesi ve bir sonraki dönemde doğrulanan tasarruf miktarı tasarruf garantisinin yüzde 70'i ve üzerinde gerçekleşmesi durumunda, bir önceki dönem veya dönemlerde tasarruf garantisini sağlamadığı için yapılmayan ödemeler ilgili dönem içerisinde doğrulanan tasarruf miktarı üzerinden gerçekleştirilir. Yüklenici bu durumda gecikme faizi, eskalasyon ve benzeri gerekçelerle artış talep edemez. İzleme dönemi boyunca, birbirini takip eden 12 aylık dönemlere ait doğrulanan tasarruf miktarının üç dönem boyunca tasarruf garantisinin yüzde 70'inin altında kalması durumunda, sözleşme idarece feshedilerek teminat irat kaydedilir ve genel hükümler uygulanır. Bu durumda, yüklenici fesih nedeniyle idareden zarar, ziyan ve benzeri herhangi bir nam ve ad altında talepte bulunamaz.”

Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'in tam metnine <https://bit.ly/3dmDjtj> adresinden veya QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz.

Şüpheli Uçak Gemisi, Aliağa'da Sökülmek İsteniyor...

HURDA UÇAK GEMİ için TEHLİKELİ ATIK UYARISI

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu (İKK), Aliağa'ya söküm için getirilecek NAe Sao Paulo adlı uçak gemisinin asbest ve radyoaktif atık barındırabileceği uyarısı yaparak, geminin uluslararası sözleşmeler kapsamında arındırıldığının belgelenmeden karasularına girişine izin verilmemesi istendi. Yakın dönemde mevzuata aykırı gerçekleştirilen gemi söküm örneklerine dikkat çekilen açıklamada, Gaziemir'de toprağa gömülü olarak radyoaktif atık bulunduğu hatırlatıldı.

TMMOB İzmir İKK, Aliağa'da sökümü yapılacak olan uçak gemisine ilişkin 9 Nisan 2021 tarihinde İzmir Mimarlık Merkezi'nde basın toplantısı gerçekleştirdi. TMMOB İzmir İKK'nın İzmir Barosu ve Tabipler Odası ile birlikte sürecin takip edildiğinin belirtildiği basın toplantısında, konuya ilişkin Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO), Gemi Mühendisleri Odası ve Kimya Mühendisleri Odası'nın uzmanlarının katılımıyla çalışma grubu kurulduğu belirtildi. ÇMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı E. Helil Inay Kınay tarafından okunan basın açıklamasında, Aliağa'ya söküm için getirileceği belirtilen NAe Sao Paulo adlı uçak gemisine ilişkin şu bilgilere yer verildi:

"Yapımına 1957 yılında başlanarak, 1960 yılında tamamlanan, 1963-2000 yılları arasında Fransız Donanmasında sonra Brezilya Donanmasında kullanıldıktan sonra hurdaya ayrılan Uçak gemisi NAe Sao Paulo'nun SÖK Denizcilik tarafından açık arttırma yolu ile satın alınarak Aliağa'ya söküm için getirileceğine dair haberler basında ve sosyal medyada paylaşılmıştır."

Aliağa bölgesinde 22 adet tesiste yılda yaklaşık 900 bin ton hurda gemi

söküldüğüne dikkat çekilen açıklamada, şu bilgilere yer verildi:

"Hurda gemi söküm işlemleri, çevre ve insan sağlığı açısından kirletici unsurlar taşınması nedeniyle, kontrol altında bulundurulması ve çevre açısından gerekli önlemlerin alındığı bölgelerde yapılması gereken çevresel riski yüksek faaliyetlerdir. Genellikle 20 yaş ve üzeri gemilerin yapımında izolasyon maddesi olarak kullanılan asbestin sökülmesi, geçici ve nihai depolanması, hurda gemilerde faaliyet türlerine göre farklı türde atıkların, ağır metallerin, madensel yağların, Poliaromatik Hidrokarbonların (PAH), Poliklorlü Bifenillerin (PCB), tehlikeli atıkların önemli ölçüde çevre kirliliği oluşturma riski bulunmaktadır. Çevresel riski yüksek olan ve gerçekleştirilmesi halinde gerekli özel önlemlerin alınması ve uygulanması maliyetleri de yüksek olan gemi söküm sektörü Avrupa ülkelerinde tercih edilmemekte, Türkiye'nin lider olarak yer aldığı Gemi Söküm Sektörünün yapıldığı diğer ülkelerin Pakistan, Hindistan ve Bangladeş gibi ülkeler olması bu liderliği sorgulatmaktadır."

Tehlikeli atıkların sınır ötesi ta-

şınması ve bertarafı ile ilgili olarak 1992 tarihli Basel Sözleşmesi'nin ardından 2017'de "Gemilerin Güvenli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü" başlıklı Hong Kong Sözleşmesi'nin TBMM tarafın onaylandığına vurgu yapılan açıklamada, sözleşme hükümlerine ilişkin şu özet bilgilere yer verildi:

"Söküme gelen gemilerin yapısında ne tür tehlikeli maddeler kullanıldığı ve bununla ilgili envanterinin çıkartılması, gemilerin tehlikeli atıklardan arındırılması zorunludur.

-Gemi geri dönüşüm planı özel olarak her gemi için detaylı olarak hazırlanmalıdır.

-Planda Geri Dönüşüm Tesisi içerisinde geri dönüşümü yapılamayacak tehlikeli maddelerin bertaraf edilmesi veya çevreye zarar vermeyecek şekilde muhafaza edilmesi net olmalıdır."

"Davalara Rağmen Söküm Durmuyor"

Çevre ve insan sağlığını korumayı amaçlayan sözleşmeye göre gemi söküm işlemlerinin ulusal ve uluslararası mevzuata uygun ve şeffaf bir şekilde yürütülmesi gereğinin ifade edildiği açıklamada, ülkemizde ise atık ithalatı yoluyla mevzuata aykırı söküm işlemleri gerçekleştirildiğine

dikkat çekilerek, şu örneklerle yer verildi:

“2015 yılı Ocak ayında Aliağa’ya getirilen zehir yüklü gemi Kuito, mevzuat hükümlerine aykırı olarak ülke karasularına getirilmiş, Çevre Mühendisleri Odası ve İzmir Barosu’nun yürüttüğü hukuki süreçlere rağmen baştankara edilerek çok kısa süre içerisinde sökülüştür. Söküm işlemi tamamlandıktan aylar sonra İzmir 3. İdare Mahkemesi tarafından yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir. Sökümü yapılan gemiden çıkan atıkların türü ve miktarı, nasıl bertaraf edildiği, radyoaktivite içerip içermediği, sökülün parçaların nereye gönderildiği yönünde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Kuito gemisi ile yaşanan süreç 2016 yılında Ethane adlı sıvılaştırılmış doğal gaz tankerinin sökülümü sırasında da yaşanmış, açılan davalar ve alınan yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen gemi sökülümü gerçekleşmiştir.”

Yapımı 1960 yılında tamamlanan NAe Sao Paulo adlı kucak gemisine ilişkin ise şu değerlendirmelere yer verildi:

“Yapım yılı da göz önünde bulundurulduğunda, asbest ve radyoaktivite dahil olmak üzere önemli miktarda tehlikeli ve zararlı atık içerdiği, söz konusu geminin savaş gemisi olması itibarı ile nükleer denemelerde kullanıldığı iddia edilmektedir. Yapım yılı ve teknolojisi göz önüne alındığında yüksek miktarda tehlikeli ve zararlı atık içeren bu gemi ile ilgili iddiaların doğru olması halinde, çevreye ve canlı yaşamına telafisi mümkün olmayan zararlar vereceği bilinen bir gerçektir.”

“Çok Ucuz Olması Soru İşareti”

Açık artırmada gemi alım fiyatının ton başına 75 dolar olarak belirlendiğinin iddia edildiğine dikkat çekilen açıklamada, sektörde ortalama metal fiyatının ton başına 450 dolar

olduğu ve rakamın piyasa ortalamalarının çok altında olmasının soru işareti yarattığına dikkat çekildi. Avrupa’da ve Hindistan’da bulunan tesislerin gemiyi sökmeyi kabul etmediklerinin iddia edildiğinin ifade edildiği açıklamada, “Hindistan’ın sökmeyi kabul etmediği gemiyi Aliağa’da sökülme üzere hangi gerekçe ve koşullarla kabul edilmiştir?” denildi.

Çevre Kanunu’nun tehlikeli atıkların ithalatını yasakladığına vurgu yapılan açıklamada şu sorulara yer verildi:

“-Söz konusu gemi tehlikeli atıklardan ve kontamine olmuş yapılardan arındırılmış mıdır?

-Geminin 600 ton asbest içerdiğine ilişkin iddialar bulunmaktadır. Asbeste dair herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Asbestten arındırıldığına dair herhangi bir bilimsel rapor bulunmakta mıdır? Gemide denetim yapılmış ise asbeste dair analiz sonuçları nelerdir?

-Atık gemilerin ithalatı için bir zorunluluk olan uluslararası geçerliliği olan bir notifikasyon bulunmakta mıdır?”

Gemi Söküm Yönetmeliği gereği geminin ülkemize getirilmeden tüm atıklardan arındırıldığına belgelenmesi gerektiğine vurgu yapılan açıklamada,

“Aliağa Gemi Söküm Tesislerinde

1974 yılından beri sökülün gemilerden çıkarılan her türden tehlikeli zararlı kimyasal sınıfından olan bileşenlerin miktarı, nerede ve nasıl arıtıldıklarına dair belgelerin kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. Ülkemizde atık ithalatı ve atıkların ülkemize giriş yolları yaşanan sorunlar örneğinde; Gaziemir’de 2007 yılında tespit edildiği ortaya çıkan, ülkemize giriş yasak olan, nasıl geldiğine dair bilgi paylaşılmayan radyoaktif atıklarla ilgili sürecin hala devam ettiği, Gaziemir halkının radyoaktif atıklarla birlikte yaşadığını bir kez daha hatırlatırken; gemide bulunması muhtemel radyoaktif atıkların nasıl bertaraf edileceği hususu çevre ve halk sağlığına ilişkin endişelerimizi arttırmaktadır.”

İthalat görüntüsü altında başka ülkelerin kabul etmediği tehlikeli atıkların ülkemize getirilmesinin kabul edilemez olduğunu belirtilerek “Gemi hakkındaki iddialar ile ilgili olarak sorularımıza ilgili kurum, kuruluş ve kişiler tarafından belgelerle birlikte cevap verilmeden, kamuoyu bilgilendirilmeden geminin ülkemiz karasularına girişine izin verilmemeli, söküm işlemi gerçekleştirilmemelidir. Aksi durumda, sürecin hukuksuz yürütüldüğü ve fiili durumla tehlikeli atığın ülkemize sokulduğuna dair endişelerimiz pekişecektir” denildi.

TMMOB İstanbul Sözleşmesi için Dava Açtı

TMMOB, kamuoyunda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen 'Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin feshine yönelik Danıştay'da iptal davası açtı. TMMOB tarafından 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danıştay'a açılan davanın dilekçesinde, "kanun" hükmünde olan uluslararası sözleşmelerin idari tasarrufla iptal edilmesinin mümkün olmadığı vurgulanırken, karara dayanak olarak gösterilen 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa Mahkemesi'ne taşınması istendi.

Uluslararası sözleşmelerinin Anayasa'nın 90. maddesi göre "kanun" hükmünde olduğuna vurgu yapılan dava dilekçesinde, sözleşmeden çekilmeye yönelik kararın "fonksiyon gaspı niteliğinde ağır ve açık hukuka aykırılık içermekte" olduğu ifade edilerek, şöyle denildi:

"Bununla birlikte kamuoyunda ve uluslararası alanda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen 'Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin feshine ilişkin işlem; yetki ve şekil unsurları bakımından hukuka aykırılık içermiyor olsaydı dahi kamu yararı içermemesi, kadınların yaşam hakkı, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı başta olmak üzere temel haklarına yönelik güvenceleri ortadan kaldırması dolayısıyla da hukuka uyarlık taşımamaktadır.

Tüm bunlara ek olarak, anılan kararın dayanağı olan 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında yer alan "bunların hükümlerinin uygulanmasını durdurma ve bunları sona erdirmeye" ve üçüncü fıkrasında yer alan "uygulanmasının durdurulduğu ve sona erdiği tarihler; Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit olunarak Resmî Gazete'de yayımlanır"

ibarelerinin yasama organının yetkisinde olan işlemlerin Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılabilmesine olanak vermesi nedeniyle Anayasaya aykırı olduğundan iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi önüne götürülmesi gerekmektedir."

Yok Hükmünde Sayılmalı

Kararın "fonksiyon gaspı" niteliğinde olduğundan yok hükmünde olduğunun tespit edilmesinin istendiği dilekçede, İstanbul Sözleşmesi'nin toplumsal önemi ise şöyle anlatıldı:

"İstanbul Sözleşmesi ile Sözleşmenin denetlenmesi bakımından raporlama usulü öngörülerek, sivil toplum kuruluşlarının ve kadın örgütlerinin de gölge rapor katkıları ile bölgesel bir farkındalık yaratma olasılığı olanaklı hale gelmiştir. Yine Sözleşme ile kadınlara yönelik şiddetin kamusal ya da özel alanda meydana gelebileceği belirtilecek her ikisinde de taraf devletlerin bu şiddeti önleme sorumluluğu olduğunu kural altına alınmıştır.

Devamında, kadınlara yönelik şiddetin uygulamasında hiçbir örf adet kültür inancı gibi gerekçelerin kabul edilemeyeceği; sadece evli olan kadınları değil tüm kadınların ve ev içi şiddete maruz kalanların gözetilmesi gerekliliği kural altına alınmıştır.

Sözleşmede şiddetin yalnızca fizik-

sel değil sosyal, ekonomik, psikolojik ve benzeri pek çok türü olduğu ortaya konmuş ve Anayasaya ve temel insan hakkı metinlerine paralel olarak tüm bu şiddet biçimlerine yönelik düzenlemeler öngörülmüştür.

Yine Sözleşmede kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddet söz konusu olduğunda arabuluculuk gibi, uzlaştırma gibi alternatif çözüm yollarının yasaklanması kural altına alınmıştır."

Yukarıda özetlenen hususlar göz önünde bulundurulduğunda görüldüğü üzere, **İstanbul Sözleşmesi; kadınların hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan ve tam da Anayasada tarif edildiği üzere bu haklara yönelik siyasal, ekonomik ve sosyal engel olarak gerçekleşen kadınlara yönelik şiddeti önleyerek yaşama haklarına yönelik güvenceler oluşturan; kadınların maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları sağlamaya dönük mekanizmalar öngören ve kadına yönelik şiddet ile toplumsal cinsiyet eşitsizliği arasındaki bağlantıyı ortaya koyarak cinsiyetler ve cinsel kimlikler arasındaki eşitliğin yaşama geçmesini sağlayacak düzenlemeler öngören bir temel insan hakları sözleşmesidir."**

Kanal İstanbul'a Karşı Mücadeleye Devam Edeceğiz!

TMMOB, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin meslek odalarına yönelik yapılan suçlamalarına, açıklamayla yanıt verdi. Projenin bilimi ve aklın gereklerine, doğan ve insanlığın sağlığına, mevzuata ve kamu çıkarına aykırı olduğuna vurgu yapılan açıklamada, projeye karşı mücadelenin sürdürüleceğine vurgu yapıldı.

TMMOB'dan Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz imzasıyla 5 Nisan 2021 tarihinde yapılan basın açıklamasında, İktidar tarafından "beka" meselesine dönüştürülmek istenen Kanal İstanbul Projesi'nin başta İstanbullular olmak üzere halkın büyük çoğunluğunun karşı çıktığına vurgu yapılarak, "Doğaya, ekolojik dengeye ve İstanbul'a geri dönüşü olmayan zararlar verecek olan Kanal İstanbul Projesinin, siyasi iktidar tarafından bir 'beka' meselesine dönüştürülmek istenmesini hayret ve endişe ile izliyoruz" ifadelerine yer verildi.

TMMOB'un projenin yaratacağı coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel ve kültürel

tahribatın boyutlarına bilimsel çalışmalarla ortaya koyduğuna değinilen açıklamada, şöyle denildi:

"Bu yıkım projesinin durdurulabilmesi için projenin her aşamasında kamuoyunu aydınlattık ve hukuki yollara başvurduk. Siyasi iktidar ise en başından bu yana bilimsel olmayan yaklaşımlar öne sürerek, kamuoyunun ve bilim insanlarının görüşlerini yok sayarak, hukuku atlatmaya çalışarak bu projeyi oldubittiye getirmek istemektedir.

Cumhurbaşkanı'nın, partisinin İstanbul İl Kongresi'nde kullandığı 'onlara rağmen inadına yapacağız' ifadesi, siyasi iktidarın bu meseleye bakışının özeti niteliğindedir.

TMMOB olarak bizim defalarca dile getirdiğimiz endişe ve uyarılarımız hakkında hiçbir cevabı bulunmayan Çevre Bakanı, dün yayınladığı bil-

diri ile Birliğimizi ve bağlı odalarımızı 'projeye takoz olmakla' suçlamıştır.

Anayasa'nın 135. Maddesi'nde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından biri olan Birliğimizi hedef alan bu suçlama ve kullandığı yakışıksız ifadeler nedeniyle Çevre Bakanı Murat Kurum'u kınıyoruz.

Buradan bir kez daha ifade ediyoruz: yandaş kesimlere ve uluslararası sermayeye kentsel rant alanları yaratmayı amaçlayan Kanal İstanbul Projesi, büyük ölçekli bir tahribat ve yıkım projesidir. Bu proje bilimin ve aklın gereklerine, doğanın ve insanlığın sağlığına, her türden hukuki mevzuata ve kamu çıkarına aykırıdır.

TMMOB olarak Anayasa'dan aldığımız yetki ve mesleki-toplumsal sorumluluklarımız uyarınca, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizin geleceğini, halkımızın çıkarını ve doğanın yararını koruma doğrultusunda hareket etmeye devam edeceğiz.

Kanal İstanbul gibi yıkım ve rant projelerine karşı mücadelemizi hukuki ve meşru zeminlerde sürdüreceğiz."

Yaşasın 1 Mayıs

- İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Adalar'dan toplayıp MHP'li Hatay Dörtüyl Belediyesi'ne hibe ettiği 50 at kayboldu. Üzerlerindeki çiplere rağmen bulunamayan atların akıbetlerinin sucuk olduğu konuşuluyor.
- **Saadet Partisi İstanbul Kadın Kolları Sorumluluğuna Hakan Tevfik Erdağ'ı isimli erkek getirildi. Kadının ne adı ne de kendisi yok.**
- Ulusal bayramların kutlanması geçen yıl olduğu gibi yine pandemi bahanesiyle yasaklandı. 23 Nisan'dan sonra 1 Mayıs da yasak. Fabrikalarda, işyerlerinde dip dibe çalışmak serbest, bayramları kutlamak YASAK.

- Cumhurbaşkanı imzasıyla kurulan ve 2023 yılında "Ay'a sert iniş" için görevlendirilen Türkiye Uzay Ajansı yoğun çalışmalarının 3. aşamasını tamamladı. 2018'de kurulmasına rağmen hiç bir faaliyet gerçekleştiremeyen ajansın, tabela ve kapı isimlikleri için açtığı ihalede sona gelindi. Daha önceki aşamalarda VIP minibüs, garson ve temizlikçi alımı yapılmıştı.
- Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü resmi twitter hesabındaki bir yazıyı eleştirerek paylaştı Hukuk Fakültesi 3.sınıf öğrencisi Orhan Kiper'e disiplin soruşturması açıldı. Rektörlük konuyla ilgili yaptığı açıklamada " ...Bizler aziz milletimizin güçlü devletimizin ve milli irademizin temsilcileri TBMM ve Cumhurbaşkanı R.Tayyip Erdoğan 'ın yanında olmaya devam edeceğiz" Zaten yanından gelmişti Horta, hala o noktada.
- **Sedat Peker'in yurtdışına "eğitim" için gitmesinden sonra yurt-**

- **tiğinde kalan yavru Pekerlere suç örgütü operasyonu yapıldı. "Kanımızdan düş yaparken "beraat eden, parti lideri gibi mitingler yapan, "en hayır-sever işadama" ödülüne layık görülen, "hainlere karşı milletin verdiği savaşta unutulmayacak mücadeleler veren" Peker "aslı" ortaya çıkınca sahtesi olarak gözden düştü, yeniden "organize suç örgütü elebaşısı" oldu.**

- Bu aralar 1, 2 ve 8 rakamları çok popüler. Rakamları doğrudan veya subliminal olarak birleştirip algı yaratmaya çalışan kişi kurumlara göz açtırmayan mülki amirler pankartları gece yarısı özel tim eşliğinde vinçlerle söktürüyor. Şey NEREDE !

- **Ayasofya başımamı "istifa" etti. Göreve getirildiğinden bu yana gündeme ilişkin politik demeciler (fetvaler) veren Boynukalın, kah Kuran'ın aileyi yönetme hakkını erkeğe verdiğini, kah faiz tartışmalarına girdi. Son olarak yeni Anayasa hamlesinde "anayasada İslam olsun" diyerek planı erken ifşa edince yerinden değil.**

- Üsküdar İlçe Sağlık Müdürlüğü çalışanlarıyla iftar yapan Erdoğan, "Verdikleri mücadele ile Hakka yürüyenler inanıyorum ki sevgili Peygamberimizle komşu olacaklardır. Çünkü onlar bu mücadeleyi, bunun için verdiler". Öte taraf garanti, ama bu dünyada haklarını ödeyemeyiz, ödemiyoruz da zaten.

- **Türkiye ilk imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'nden çekildi. İmzalanmasından bu yana cemaatlerin hedefinde olan sözleşme için Soylu; "Biz EGEMEN devletiz. İstedğimiz sözleşmenin altına imza atarız, istediğimizden çıkarız." Erkek EGEMEN.**

- İngiltere'de hasta olan bir AKP'linin ambulans uçakla Türkiye'ye getirildiği gün, hastanelerde 25 gün boyunca yatacak yer bulamayan Aslı Özkısırlar akciğer rahatsızlığından hayatını kaybetti.

- **Libya'ya 150 bin doz aşı gönderileceğini açıklayan Erdoğan'dan bir hafta sonra ikinci açıklama Fahrettin Koca'dan. "Aşı bulmakta zorluk yaşıyoruz".**

- Yanlış ithalat ve üretim politikalarıyla çürümekte olan soğan ve patates hükümet tarafından satın alınarak ihtiyaç sahiplerine "törenle" dağıtılıyor. Bayraklarla donatılan kamyonlar il/ilçe girişlerinde vali/kaymakamlarla karşılanıyor. Aşıdan umudunu kesen vatandaş soruyor. 2.doz patatesi ne zaman olacağız.

- **Erdoğan'ın insan/beyin göçünün tersine döndüğü yolundaki açıklamasından hemen sonra binlerce kişinin belediyeler üzerinden yapılan kültürel vb. programlarla Almanya'ya gittiği, pasaportların da insansız olarak döndüğü anlaşıldı. Böylece hizmet pasaportunun turuncu botlardan daha güvenilir olduğu anlaşıldı.**

Projeye özel
anahtar teslim çözümlerde
lider Ulusoy Elektrik

34 yıllık tecrübesiyle OG elektrik dağıtım ekipmanlarının entegre üretiminde anahtar teslim çözümler sunan **Ulusoy Elektrik**, dünya standartlarındaki üretim kalitesiyle yurt içi ve yurt dışı pazarlarda etkinliğini artırıyor.

www.ulusoyelektrik.com.tr

[@](#) [in](#) / ulusoyelektrik

ESTETİK VE TEKNOLOJİ DEHASI

Soket Altı Siren

Soket Altı
Flaşörlü Siren

ML Serisi Adresli
Dedektörler İçin Buzzerlı Soket

Çevrimden Beslemeli

www.mavili.com.tr

maxlogic & mavigard
yangın ve gaz algılama sistemleri

Bizi takip edin...

.../mavilielektronik

